

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ СОВЕТЫ

КАРАР

№ 203

22.08.2019ел.

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы Уставы проекты
турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законы, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Сайлау кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында «Федераль законның 14, 15, 16 статьяларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 15 июнендәге 100-ФЗ номерлы Федераль законы нигезендә, Татарстан Республикасы законы белән №12-ТРЗ от 31.01.2005 «Аксубай муниципаль районы «муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрен территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында», Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Уставының 87, 88, 89 статьялары белән Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Советы карар кабул итте:

1. 1 нче кушымта нигезендә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Устав проекты беренче укылышта кабул итәргә.

2. Әлеге карарны Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга <http://aksubaevotatarstan.ru> һәм хокукый мәгълүматның рәсми порталында бастырырга <http://pravo.tatarstan.ru/>:-

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Устав проекты;

- Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Уставы проектына гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу һәм аның турында фикер алышуда гражданнарның 2 нче кушымта нигезендә катнашу тәртибе;

- 3 нче кушымта нигезендә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Уставы проекты буенча ачык тыңлауларны үткәрү тәртибе .

3.Әлеге карарны 01.10.2019 елда 10.00 сәгатьтә район Советының утырышлар залында: ТР, Аксубай муниципаль районы, пгт.Аксубай, Ленин ур., 8.

4.Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Уставы проекты буенча керүче тәкъдимнәрне исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эшче төркем оештырырга: 1.Заһидуллин И. М. төркем житәкчесе

2. Телешева и. А. төркем әгъзасы

3. Альметкин В. К. төркем әгъзасы

4.Группыельянов а. а. төркем әгъзасы

5. Бобкова Г.П. төркем әгъзасы

5. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Уставы проектына тәкъдимнәрне һәм искәртмәләрне Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Советына түбәндәге адрес буенча жиберергә: 423060, ТР, Аксубай муниципаль районы, пгт.Аксубай, Ленин ур., 8, каб.3.

6. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Уставы проекты буенча керүче тәкъдимнәрне исәпкә алу, гомумиләштерү һәм карау буенча эш төркеменә йөкләргә.

Аксубай муниципаль районы башлыгы,
Совет Рәисе

К. К. Гилманов

Бүлек I. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

Статья 1. Муниципальный Район һәм аның статусы

1. "Акsubай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә «Акsubай муниципаль районы «муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 31.01.2005 ел, № 12-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы белән муниципаль район статусы бирелде. 2. "Татарстан Республикасы Акsubай муниципаль районы" муниципаль берәмлегенә рәсми исе ме (алга таба - район), кыскартылган исеме - "Акsubай муниципаль районы".

Статья 2. Районның территориаль төзелеше

1. Район территориясе составына муниципаль берәмлекләр керә: шәһәр жирлеге:

- "Акsubай шәһәр тибындагы поселогы" авыл жирлекләре:

- Беловка авыл жирлеге
- Еелькино авыл жирлеге
- Карасу авыл жирлеге
- Кәкре Күл авыл жирлеге
- Мюд авыл жирлеге
- Яңа Акsubай авыл жирлеге
- Яңа Ибрай авыл жирлеге
- Яңа Кармәт авыл жирлеге
- Савруш авыл жирлеге
- Иске Ибрай авыл жирлеге
- Иске Ильдеряк авыл жирлеге
- Иске Кармәт авыл жирлеге
- Иске Кыязлы авыл жирлеге
- Иске Татар Адәм авыл жирлеге
- Иске Тимошкино авыл жирлеге
- Иске Үзи авыл жирлеге
- Сөнчәле авыл жирлеге
- Трудолюбово авыл жирлеге
- Урмандеево авыл жирлеге
- Шәрбән авыл жирлеге.

2. Районның административ үзәге-Акsubай ш.т. б.

3. Район чикләре "Татарстан Республикасы Акsubай муниципаль районы "муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында" 2005 елның 31 маендагы 49-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән.

4. Район чикләре жирле әһәмиятгәгә мәсьәләләрне хәл итү өчен районның жирле үзидарә органнары тарафыннан шартлар тудыру зарурлыгын исәпкә алып, шулай ук районның бөтен территориясендә федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән әлегә органнарга тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән.

5. Район чикләрен үзгәртү, аны үзгәртеп кору Татарстан Республикасы законы белән законда билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла

Статья 3. Районның рәсми символлары

1. Акsubай муниципаль районы федераль законнар һәм геральдик кагыйдәләр нигезендә билгеләнгән тәртиптә теркәлгән, тарихи, мәдәни, милли һәм башка жирле традицияләрне чагылдыра торган рәсми символларга ия: флаг һәм герб.

2. Аксубай муниципаль районының рәсми символларын куллану тасвирламасы, нигезләмәсе, шулай ук герб һәм Флаг турындагы нигезләмәләрдә беркетелгән

3. Район гербы сурәте районның жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфай затларының мөһерләрендә, бланкларында һәм башка рәсми документларында, районның жирле үзидарә органнары биналарының фасадларында, район Советының утырышлар залында, район башлыгы һәм район башкарма комитеты житекчесенә эш кабинетларында урнаштырыла. Район гербын рәсми рәвештә күрсәтүнең башка очраklары район Советы карары һәм район гербы турындагы Нигезләмә белән билгеләнә.

4. Район флагы муниципаль милектә булган жирле үзидарә органнары, предприятие, учреждение, оешма биналарының фасадларында, район Советы утырышлар залында, район башлыгы һәм район башкарма комитеты житекчесенә эш кабинетларында даими билгеләнә. Район флагын рәсми куллануның башка очраklары район Советы карарлары һәм район флагы турында Нигезләмә белән билгеләнә.

5. Районның гербы һәм флагы федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алынырга тиеш.

4 Статья. Районда яшәүчеләрнең жирле үзидарәне тормышка ашыру хокукы

1. Районда жирле үзидарә жирле референдумнарда, муниципаль сайлауларда катнашу, турыдан-туры ихтыяр белдерүнең башка формалары аша, шулай ук әлеге Уставта каралган сайлау һәм башка жирле үзидарә органнары аша Россия Федерациясе гражданны тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Гражданныр женес, раса, милләт, тел, чыгышы, мөлкәти һәм вазыйфай торышына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә карауларына бәйсез рәвештә турыдан-туры һәм үз вәкилләре аша жирле үзидарәне тормышка ашыруга тигез хокуклы. Район территориясендә даими яки күбесенчә яшәүче чит ил гражданны Россия Федерациясенә халыкара шартнамәләре һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда хокукларга ия.

3. Районның һәр кешесе турыдан-туры жирле үзидарә органнарына һәм районның жирле үзидарә вазыйфай затларына мөрәжәгать итәргә, жирле үзидарә органнары эшчәнлегә турында мәгълүмат алырга хокуклы.

4. Районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары һәркемгә хокукларына һәм ирекләренә турыдан-туры кагылышлы документлар һәм материаллар белән танышу мөмкинлеген, шулай ук гражданны район жирле үзидарә органнары эшчәнлегә турында башка тулы һәм дөрес мәгълүмат алу мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш, әгәр законда башкасы каралмаган булса

5. Районның жирле үзидарә органнары массакүләм мәгълүмат чаралары аша һәм башка ысул белән халыкка район һәм аның аерым территорияләре үсешенә иң мөһим мәсьәләләре, гомуми файдаланудагы транспорт, торак-коммуналь хужалык эше, халыкка төрле хезмәтләр күрсәтүче социаль-мәдәни һәм башка учреждениеләр һәм хезмәтләр челтәрен үстерү, социаль ташламалар, жәмәгать тәртибен саклауның торышы һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр турында даими рәвештә хәбәр итәләр. 09.02.2009 № 8-ФЗ «Дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегә турында мәгълүматтан файдалану мөмкинлеген тәмин итү хакында».

6. Гражданныр, оешмалар судта жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына), аларның хокуклары һәм ирекләре бозылган дип санаса бәхәсләшәргә хокуклы.

5 Статья. Район жирле үзидарә органнары структурасы

1. Район жирле үзидарә органнары структурасына район Советы, район башлыгы, район Башкарма комитеты, район Контроль-хисап палатасы, район финанс-бюджет Палатасы, районның Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы, әлеге Устав нигезендә төзелә торган башка жирле үзидарә органнары керә. 2. Районның жирле үзидарә органнары структурасын үзгәртү

элеге Уставка үзгөрешләр кертү юлы белән башкарыла. 6 Статья. Районның жирле әһәмияттәге мәсьәләләре

1. Районның жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә түбәндәгеләр керә:

1) Район бюджеты проектың төзү һәм карау, район бюджетың раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп тору, район бюджеты үтәлеше турындагы хисапны төзү һәм раслау;

2) районның жирле салымнарын һәм жыемнарын билгеләү, үзгәртү һәм гамәлдән чыгару;

3) районның муниципаль милкендәге мөлкәткә ия булу, файдалану һәм алар белән эш итү

4) район чикләрендә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә жирлекләренә электр һәм газ белән тәмин итүне оештыру;

5) район чикләрендә торак пункт чикләреннән тыш жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеге, район чикләрендә торак пункт чикләреннән тыш жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышына муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, Юл хәрәкәтен оештыру, аларда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү, шулай ук автомобиль юлларыннан файдалану һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру;

6) халыкка транспорт хезмәте күрсәтү өчен шартлар тудыру һәм район чикләрендәге жирлекләр арасында халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру

;

7) террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалауда катнашу, шулай ук аның күренешләренә нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү мәсьәләләрен хәл иткәндә: район территориясендә террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалау, шулай ук Террорчылык һәм экстремизм нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү өлкәсендә муниципаль программаларны эшләү һәм тормышка ашыру; муниципаль берәмлекләрдә терроризмның асылын һәм аның ижтимагый куркынычын аңлату, шулай ук граждандарда террорчылык идеологиясен кабул итмәү, шул исәптән мәгълүмат материалларын, басма продукцияне тарату, аңлату эшләре һәм башка чаралар үткөрү буенча мәгълүмати-пропаганда чаралары оештыру һәм үткөрү; террорчылыкны профилактикалау чараларында катнашу, шулай ук аның нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү буенча федераль башкарма хакимият органнары һәм (яки) Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органнары тарафыннан оештырыла торган чараларда катнашу;

муниципаль милектә булган яки жирле үзидарә органнары карамагындагы объектларның террорчылыкка каршы яклануына карата таләпләрне үтәүне тәмин итү;

террорчылыкны профилактикалауда катнашу мәсьәләләре буенча, шулай ук аның нәтижеләрен минимальләштерүдә һәм (яки) бетерүдә Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органнарына тәкъдимнәр жиберү;

жирле әһәмияттәге террорчылыкны профилактикалауда катнашу, шулай ук аның чагылышларының нәтижеләрен минимальләштерүдә һәм (яки) бетерүдә катнашу мәсьәләләрен хәл итү буенча башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру».

8) милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгытуга, район территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен үстерүгә, аз санлы халыкларның һәм башка милли азчылыкларның хокукларын гамәлгә ашыруга, мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясен тәмин итүгә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны эшләү һәм гамәлгә ашыру.

9) район территориясендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтүдә һәм бетерүдә катнашу;

10) Муниципаль милиция тарафыннан район территориясендә жәмәгать тәртибен саклауны оештыру;

11) районның хезмәт күрсәтелә торган административ участогында полициянең участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә эш өчен бина бирү;

12) 2017 елның 1 гыйнварына кадәр участок полиция хезмәткәре вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына күрсәтелгән вазыйфаны башкару чорына торак урыны биру;

13) әйләнә-тирә мохитне саклау буенча авыллар арасында характердагы чараларны оештыру;

14) муниципаль мэгариф оешмаларында төп гомуми белем бирү программалары буенча һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыру (федераль дәүләт мэгариф стандартлары нигезендә төп гомуми белем программаларын гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү вәкаләтләрәннән тыш), муниципаль мэгариф оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне оештыру (финанс белән тәмин ителеше органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган Балаларга өстәмә белем бирүдән тыш) өчен шартлар булдыру, шулай ук үз вәкаләтләре чикләрендә каникул вакытында балаларның ялын оештыруны тәмин итү чараларын гамәлгә ашыру,

15) район территориясендә Халыкка медицина ярдәме күрсәтү өчен шартлар тудыру (Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган, Халык медицина ярдәме белән тәмин ителә торган, аерым территорияләрнең халкын медицина-санитария ягыннан тәмин итү функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органына караган медицина оешмаларында медицина ярдәме белән тәмин ителә торган территорияләр исемлегенә кертелгән жирлекләрдән тыш) гражданның түләүсез медицина ярдәме күрсәтүнең дәүләт гарантияләренә территорияль программасы нигезендә;

16) Район территориясендә каты коммуналь калдыкларны жыю, ташу, эшкәртү, утильләштерү, зарарсызлау, күмү буенча эшчәнлекне оештыруда катнашу;

17) районны территорияль планлаштыру схемаларын раслау, территорияне планлаштыру буенча районны территорияль планлаштыру схемасы нигезендә эзерләнгән документларны раслау, район территориясендә башкарыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системасын алып бару, муниципаль ихтияжлар өчен район чикләрендә жир кишәрлекләрен резервлау һәм алу, индивидуаль торак төзелеше яки бакча йорты объектының планлаштырылган параметрлары турындагы белдерүнамәнең һәм бакчачылык йортының билгеләнгән параметрларына туры килүе турында хәбәрнамә жибәрү. индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакчачылык йортын жир кишәрлегендә урнаштырырга ярамай, индивидуаль торак төзелеше объектының яисә бакча йортының планлаштырыла торган параметрларының билгеләнгән параметрларына туры килмәве һәм (яки) жир кишәрлегендә шәхси торак төзелеше яки бакча йорты объектын урнаштыруның рөхсәт ителмәве турында белдерүләр, төзелгән яисә үзгәртеп корылган индивидуаль торак төзелеше объектының яисә бакча йортының туры килмәве яки туры килмәве турында хәбәрнамәләр, объектларны төзегәндә яки үзгәртеп корганда шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы законнар таләпләренә туры килмәве яки туры килмәве турында хәбәрнамәләр индивидуаль торак төзелешен яисә бакчачылык йортларын тиешле территорияләрдә урнашкан жир кишәрлекләрендә урнашкан жир кишәрлекләрендә Россия Федерациясенә гражданлык законнары нигезендә авыллар арасындагы территориядә урнашкан мөстәкыйль бинаны сүтү турында Карар кабул итү, рөхсәтсез бинаны сүтү турында Карар кабул итү һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очракларда билгеләнгән таләпләргә туры китерү;

18) реклама конструкцияләрен урнаштыру схемасын раслау, район территориясендә реклама конструкцияләрен урнаштыруга һәм эксплуатацияләүгә рөхсәтләр бирү, мондый рөхсәтләрне юкка чыгару, «реклама турында» 13.03.2006 ел, № 38-ФЗ Федераль закон нигезендә башкарыла торган район территориясендә үз белдеге белән билгеләнгән реклама конструкцияләрен демонтажлау турында күрсәтмәләр бирү;

19) жирлекләренә архив фондларын саклауны да кертеп, муниципаль архивны формалаштыру һәм карап тоту;

20) Район территориясендә авыллар арасында Күмү урыннарын карап тоту, ритуаль хезмәтләр оештыру;

21) район составына керүче жирлекләрне элементә, жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү белән тәмин итү өчен шартлар тудыру;

22) жирлекара китапханәләр тарафыннан халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне оештыру, аларның китапханә фондларын комплектлау һәм саклауны тәмин итү;

23) район составына керүче жирлекләрне ялны оештыру буенча хезмәтләр һәм мәдәният оешмалары хезмәтләрне белән тәмин итү өчен шартлар тудыру;

24) район составына кергән жирлекләрдә жирле традицион халык сәнгәтен үстерү өчен шартлар тудыру;

25) милкендәге мирас объектларыны (тарихи әдәби әсәрләр һәм социалистик жөмһүрият) саклаулавы, куллану һәм популярлаштыру районы, орнашкан жирле районы (муниципаль) эхәттеге мирас объектларыны (тарихи һәм мәдәни Төп мәкалә);

26) район составына керүче жирлекләренң бюджет тәмин ителеше дәрәжәсен район бюджеты акчалары хисабына тигезләү;

27) территориаль оборона һәм гражданнар оборонасы, халыкны һәм район территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

28) Район территориясендә дөвалау-сәламәтләндерү урыннарын һәм жирле әһәмияттәге курортларны булдыру, үстерү һәм тәмин итү, шулай ук жирле әһәмияттәге аеруча саклаулы табигать территорияләрен куллану һәм саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру;

29) район территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизация эзәрләү чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

30) су объектларында кешеләрнең иминлеген тәмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау чараларын гамәлгә ашыру;

31) жирлекләрдә авыл хужалыгы производствосын үстерү, авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарын киңәйтү, кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерүгә ярдәм итү, социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга, хәйрия эшчәнлегенә һәм ирекле ярдәмчеллеккә (волонтерлыкка) ярдәм күрсәтү өчен шартлар тудыру;

32) район территориясендә физик культура, мәктәп спорты һәм массакуләм спорт үсеше өчен шартлар тәмин итү, районның рәсми физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт чараларын уздыруны оештыру;

33) балалар һәм яшьләр белән эшләр буенча жирлекара характердагы чараларны оештыру һәм гамәлгә ашыру;

34) Россия Федерациясе Су законнары белән билгеләнгән чикләрдә су объектлары милекчесе вәкаләтләрен гамәлгә ашыру, шәхси һәм көнкүреш ихтияжлары өчен гомуми файдаланудагы су объектларынан файдалану кагыйдәләрен билгеләү, шул исәптән гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буйларына гражданнарның ирекле керүен тәмин итү;

35) муниципаль урман контролен гамәлгә ашыру;

36) Район ихтияжлары өчен ясалма жир участкалары булдыру өчен кирәкле эшләрнең үтәлешен тәмин итү, федераль закон нигезендә ясалма жир участогы булдыру турында килешү төзү хокукына ачык аукцион үткәрү;

37) район чикләрендә коррупциягә каршы көрәш буенча чаралар күрү;

38) объектларга адреслар бирү, адресларны үзгәртү, адресларны юкка чыгару, урам-юл чөлтәре элементларына (федераль әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларыннан тыш) исемнәр бирү, районның авылара территориясе чикләрендә планлаштыру структурасы элементларына исемнәр бирү, мондый исемнәрне үзгәртү, юкка чыгару, дәүләт адреслы реестрында мәгълүмат урнаштыру;

39) районның авыллар арасындагы территориясендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру;

40) «кадастр эшчәнлеге турында» 24.07.2007 ел, № 221-ФЗ Федераль закон нигезендә Комплекслы кадастр эшләрен башкаруны һәм территориянең карта-планын раслауны оештыру

2. Авыл жирлекләренең жирле эһәмияткә ия мәсьәләләренә кермәгән район жирле эһәмияткә ия мәсьәләләргә авыл жирлекләре территорияләрендә дә керә:

1) район (алга таба - авыл жирлекләре) составына керүче авыл жирлекләре чикләрендә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә Халыкны электр, жылылык һәм газ белән тәмин итү;

2) бердәм жылылык белән тәмин итүче оешма тарафыннан жылылык белән тәмин итү объектларын төзү, реконструкцияләү һәм (яки) модернизацияләү өчен кирәк булган жылылык белән тәмин итү объектларын һәм аның өчен билгеләнгән Жылылык белән тәмин итү системасының ышанычлылыгын һәм энергетика нәтижәләлеген үстерү, арттыру өчен кирәк булган жылылык белән тәмин итү объектларын төзү, реконструкцияләү һәм (яки) модернизацияләү чараларын жылылык белән тәмин итүнең бердәм жылылык белән тәмин итү зоналарында муниципаль контрольне гамәлгә ашыру-«жылылык белән тәмин итү турында»ФЗ;

3) авыл жирлекләренең торак пунктлары чикләрендә жирле эһәмияттәге юлларда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү, шул исәптән парковкалар (парковка урыннары) булдыру һәм аларның эшләвен тәмин итү, авыл жирлекләренең торак пунктлары чикләрендә жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланшына муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, юл хәрәкәтен оештыру, шулай ук автомобиль юлларынан файдалану һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өлкәсендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыру;

4) авыл жирлекләрендә яшәүчеләргә һәм торак урыннарына мохтаж аз керемле гражданны торак урыннары белән тәмин итү, муниципаль торак фондын төзү һәм карап тотуны оештыру, торак төзелеш өчен шартлар тудыру, муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру, шулай ук торак законнары нигезендә жирле үзидарә органнарының башка вәкаләтләрен гамәлгә ашыру;

5) халыкка транспорт хезмәте күрсәтү өчен шартлар тудыру һәм авыл жирлекләре чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру;

6) террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалауда, шулай ук жирлек чикләрендә террорчылык һәм экстремизм нәтижәләрен минимальләштерүдә һәм (яки) бетерүдә катнашу;

7) авыл жирлекләре чикләрендә гадәттән тыш хәлләргә кисәтүдә һәм бетерүдә катнашу;

8) авыл жирлекләре китапханәләренең китапханә фондларын комплекттау һәм саклауны тәмин итү;

9) авыл жирлекләре милкендәге мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләргә) саклау, куллану һәм популярлаштыру, жирле (муниципаль) эһәмияттәге мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләргә) саклау, күрсәтелгән жирлекләре территорияләрендә урнашкан;

10) жирле традицион халык сәнгәте ижатын үстерү өчен шартлар тудыру, авыл жирлекләрендә халык сәнгәт кәсепләрен саклауда, торгызуда һәм үстерүдә катнашу;

11) жирлекнең генераль планнарын, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау, жирлекнең генераль планнары нигезендә эзерләнгән территорияне планлаштыру буенча документларны раслау, төзелешкә рөхсәт бирү (Россия Федерациясенең шәһәр төзелеш кодексында, башка федераль законнарда каралган очраклардан тыш), жирлек территориясендә урнашкан капитал төзелеш объектларын төзөгәндә, үзгәртеп корганда объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү, жирле нормативларны раслау жирлекләргә шәһәр төзелеш проектлау, жирләргә резервлау һәм жир кишәрлекләрен алу, жирлек чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру күрсәтелгән хосусый торак төзелеш объектларын яки бакча йортын төзү яки реконструкцияләү турында белдерүнамәгә (алга таба - планлаштырыла торган төзелеш параметрларына һәм жир кишәрлегендә индивидуаль торак төзелеш объектларын яки бакча йортын урнаштыруның рөхсәт ителү параметрларына хәбәрнамә жибергә; индивидуаль торак төзелеш

объектының яки бакча йортының планлаштырыла торган параметрларының туры килмәве һәм (яки) индивидуаль торак төзелеше объектның яки бакчачылык йортын жир кишәрлегендә урнаштыруның рөхсәт ителмәве турында хәбәрнамәләр төзелгән яисә үзгәртеп корылган индивидуаль торак төзелеше объектларының яисә бакча йортларының жир территорияләрендә урнашкан жир участкаларын төзегәндә яки үзгәртеп корганда шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы законнарның таләпләренә туры килмәве яки туры килмәве турында хәбәрнамәләр, Россия Федерациясенен граждан законнары нигезендә үз белдеге белән төзелешне сүтү турында Карар кабул итү, рөхсәтсез бинаны сүтү яки аны тиешле тәртипкә китерү турында карарлар кабул итү капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары жирдән файдалану һәм төзелешнең билгеләнгән кагыйдәләре, территорияне планлаштыру буенча документлар, яисә федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләр (алга таба - билгеләнгән таләпләргә туры китерү), максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмый торган яисә Россия Федерациясе законнарын бозып файдаланыла торган жир кишәрлеген алу турындагы карарлар, башбаштак төзелешне сүтүне яисә аны тиешле тәртипкә китерүне гамәлгә ашыру Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексында каралган очракларда билгеләнгән таләпләр;

12) территориаль оборона һәм гражданнар оборонасы, халыкны һәм авыл жирлекләре территорияләрен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

13) авыл жирлекләре территорияләрендә авария-коткару хезмәтләре һәм (яки) авария-коткару формирваниеләре эшчәнлеген оештыру, карап тоту һәм оештыру;

14) авыл жирлекләре территорияләрендә урнашкан су объектларында кешеләрнен иминлеген тәэмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау чараларын гамәлгә ашыру;

15) авыл жирлекләре территорияләрендә дөвалау-сәламәтләндрерү урыннарын һәм жирле әһәмияттәге курортларны булдыру, үстерү һәм тәэмин итү, шулай ук жирле әһәмияттәге аеруча саклаулы табигать территорияләрен куллану һәм саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру; 16) Россия Федерациясе Су законнары белән билгеләнгән чикләрдә су объектлары милекчәсе вәкаләтләрен гамәлгә ашыру, халыкка аларны куллануны чикләү турында мәгълүмат бирү;

17) муниципаль урман контролен гамәлгә ашыру;

18) жирлекләрнең хезмәт күрсәтелә торган административ участкаларында эшләү өчен полициянең участок уполномоченныйлары вазыйфаларын биләүче хезмәткәрләргә бүлмә бирү;

19) 2017 елның 1 гыйнварына кадәр полициянең участок уполномоченныйлары вазыйфаларын биләүче хезмәткәрләргә һәм аларның гаилә әгъзаларына күрсәтелгән вазыйфаны башкару чорына торак урыннары бирү;

20) «коммерцияле булмаган оешмалар турында» 12.01.1996 № 7-ФЗ Федераль законның 31.1 һәм 31.3 статьяларында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга ярдәм күрсәтү;

21) авыл жирлекләре ихтыяжлары өчен ясалма жир участкалары булдыру өчен кирәкле эшләрнең үтәлешен тәэмин итү, федераль закон нигезендә ясалма жир участогы булдыру турында килешү төзү хокукына ачык аукцион үткөрү;

22) авыл жирлекләре чикләрендә коррупциягә каршы тору чараларын гамәлгә ашыру;

23) «кадастр эшчәнлегенә турында» 24.06.2007 ел, № 221-ФЗ Федераль закон нигезендә жирлекләр территориясендә Комплекслы кадастр эшләрнен башкаруда катнашу.

3. Районның жирле үзидарә органнары район составына керүче аерым жирлекләрнең жирле үзидарә органнары белән жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча үз вәкаләтләренен бер өлешен гамәлгә ашыруны Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә тиешле жирлекләр бюджетларына район бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертлар исәбенә тапшыру турында килешүләр төзәргә хокуклы.

7 Статья. Районның жирле әһәмияткә ия мәсьәләләргә кертелмәгән мәсьәләләрне хәл итүгә хокуклары

1. Район жирле үзидарэ органнарына хокуклы:

- 1) район музейлары булдыру;
- 2) опека һәм попечительлек эшчәнлеген тормышка ашыруда катнашу;
- 3) район территориясендә жирле милли-мәдәни автономияләренң хокукларын гамәлгә ашыруга бәйлә эшчәнлек башкару өчен шартлар тудыру;
- 4) Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм район территориясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә чараларны тормышка ашыруга ярдәм итү;
- 5) 2008 елның 31 декабренә алар карамагында булган югары белем бирү муниципаль мэгариф оешмаларын гамәлгә куючы функцияләрен гамәлгә ашыру;
- 6) туризм үсешә өчен шартлар тудыру; 7) кеше хокукларын тәмин итүгә жәмәгать контролен һәм мәжбүри тоту урыннарындагы затларга ярдәм итүне гамәлгә ашыручы ижтимагый күзәтү комиссияләренә ярдәм күрсәтү; 8) «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында» 24.11.1995 ел, № 181-ФЗ Федераль закон нигезендә инвалидларның ижтимагый берләшмәләренә, шулай ук инвалидларның гомумроссия ижтимагый берләшмәләре оештырган оешмаларга ярдәм күрсәтү; 9) «Кан һәм аның компонентларын донорлау турында» 20.07.2012 № 125-ФЗ Федераль законда каралган чараларны гамәлгә ашыру;
- 10) торак пунктында урнашкан нотариус торак пунктында булмаган очракта, законнарда каралган нотариаль гамәлләр кылу;
- 11) оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларының сыйфатын бәйсез бәяләүне үткәрүне оештыру өчен шартлар тудыру, шулай ук ведомство карамагындагы оешмалар житәкчеләре эшчәнлеген бәяләгәндә оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларының сыйфатын бәйсез бәяләү нәтижәләрен куллану һәм оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларының сыйфатын бәйсез бәяләү нәтижәләре буенча ачыкланган кимчелекләрне бетерү буенча чаралар күрүне контрольдә тоту, федераль законнар нигезендә оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларының сыйфатын бәйсез бәяләү нәтижәләре буенча ачыкланган;
- 12) «Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында» 23.06.2016 № 182-ФЗ Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыру;
- 13) инвалидларның, сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән затларның, адаптив физик культура һәм спортны үстерүгә ярдәм күрсәтү;
- 14) «Кулланучылар хокукларын яклау турында» 1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы Россия Федерациясе Законнда каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыру.

2. Район жирле үзидарэ органнары әлегә статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләренә хәл итәргә хокуклы (аларга 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 19 статьясы нигезендә тапшырылмаган), әгәр бу федераль законнарда каралган булса, башка муниципаль берәмлекләренң жирле үзидарэ органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенцияләренә кертелмәгән һәм алардан төшереп калдырылмаган башка мәсьәләләренә хәл итәргә хокуклы федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән Компетенцияләр, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларынан бирелгән бюджетара трансфертлардан һәм түләүләренң өстәмә нормативлары буенча салым керемнәреннән тыш, жирле бюджетлар керемнәре исәбенә.

8 Статья. Район жирле үзидарэ органнарына аерым дәүләт вәкаләтләре бирү Районның жирле үзидарэ органнарына аерым дәүләт вәкаләтләре бирү федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән гамәлгә ашырыла. Районның жирле үзидарэ органнары тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен шушы максатларга бүлеп бирелгән матди ресурслар һәм финанс чаралары чикләрендә тиешле федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашыру өчен жаваплы.

Тапшырылган вәкаләтләренә гамәлгә ашыру дәүләткә контрольгә алына. Районның жирле үзидарэ органнары тарафыннан аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны контрольдә тотуның шартлары һәм тәртибе федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә билгеләнә. Район Советы үз вәкаләтләре чикләрендә үзләренә тапшырылган аерым

дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен районның жирле үзидарә органнары карамагындагы Матди ресурслардан һәм финанс чараларыннан өстәмә файдалану очракларын һәм тәртибен билгеләргә хокуклы.

9 Статья. Районның муниципальара хезмәттәшлектә катнашуы Районның муниципальара хезмәттәшлектә катнашуы федераль законнар һәм жирле үзидарә турында Татарстан Республикасы законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

10 Статья. Район жирле үзидарә органнарының дәүләт хакимияте органнары белән мөнәсәбәтләре Район жирле үзидарә органнарының дәүләт хакимияте органнары белән мөнәсәбәтләре аша башкарыла

: 1) районның социаль-икътисадый үсешенә юнәлдерелгән дәүләт программаларын гамәлгә ашыруда район жирле үзидарә органнарының катнашуы;

2) районның жирле үзидарә органнары һәм дәүләт хакимияте органнары арасында шартнамәләр (киләшүләр) төзү;

3) даими яисә вакытлыча Координация, консультатив, киңәшмә һәм башка эш органнары булдыру; 4) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында район Советының закон чыгару инициативасы;

5) законнар белән билгеләнгән хезмәттәшлекнең башка формалары

11 Статья. Муниципаль хезмәтне хокукый жайга салу Муниципаль хезмәт вазыйфаларына карата таләпләрне, муниципаль хезмәткәр статусын, муниципаль хезмәтнең узу шартларын һәм тәртибен кертәп, районда муниципаль хезмәтне хокукый жайга салу «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 02.03.2007 № 25-ФЗ Федераль закон, 25.06.2013 № 50-ТРЗ Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, район Советы һәм муниципаль хокукый хезмәт турында Нигезләмә белән гамәлгә ашырыла район актлары белән.

II бүлек. ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘНЕ ТУРЫДАН ТУРЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ ҺӘМ ХАЛЫКНЫҢ ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘНЕ ТОРМЫШКА АШЫРУДА КАТНАШУЫ ФОРМАЛАРЫ

12 Статья. Жирле үзидарәне тормышка ашыруда халыкның турыдан-туры катнашуы Район халкы түбәндәге формаларда жирле үзидарәне тормышка ашыруда катнаша:

1) жирле референдум;

2) район чикләрен үзгәртү һәм үзгәртеп кору мәсьәләләре буюнча тавыш биру;

3) гражданның хокукый инициативасы;

4) ижтимагый тыңлаулар, жәмәгать фикер алышулары;

5) гражданныр жыелышы; 6) гражданныр конференциясе (делегатлар жыелышы);

7) гражданнырны сораштыру;

8) жирле әһәмиятгә иң мөһим мәсьәләләр турында халык фикер алышуы;

9) жирле үзидарә органнарына гражданныр мөрәжәгатъләре;

10) Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарға, Татарстан Республикасы Конституциясенә һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган башка формалар.

13 Статья. Жирле референдум

1. Жирле референдум жирле әһәмиятгә мәсьәләләрне турыдан-туры халык тарафыннан федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә хәл итү максатларында үткәрелә.

2. Жирле референдум районның бөтен территориясендә «Россия Федерациясе гражданнырының сайлау

хокуклары һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 12.06.2002 ел, № 67-ФЗ Федераль законы һәм «жирле референдум турында» 24.03.2004 ел, № 23-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә, 06.10.2003 ел, № Федераль законда каралган

үзенчәлекләрне исәпкә алып үткәрелә 131-ФЗ «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында».

3. Жирле референдумда Россия Федерациясе гражданны катнашырга хокуклы, аларның яшәү урыны район чикләрендә урнашкан. Россия Федерациясенә халыкара шартнамәләре нигезендә һәм законда билгеләнгән тәртиптә район территориясендә даими яшәүче чит ил гражданны Россия Федерациясе гражданны кебек үк шартларда жирле референдумда катнашалар.

Россия Федерациясе гражданны яшерен тавыш бирүдә гомуми тигез һәм турыдан-туры белдерү нигезендә жирле референдумда катнашалар.

4. Жирле референдумны билгеләү турында карар район Советы тарафыннан инициатива буенча кабул ителә:

- 1) жирле референдумда катнашу хокукына ия гражданны;
- 2) уставлары сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда катнашуну күздә тоткан һәм федераль законда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда теркәлгән сайлау берләшмәсе, башка ижтимагый берләшмә;
- 3) район Советы һәм район башкарма комитеты житәкчесе алар бергәләп күрсәткәннәр.

5. Гражданны, сайлау берләшмәләре, башка ижтимагый берләшмәләр инициативасы белән жирле референдумны билгеләү шарты-элегә инициативаны хуплап имзалар жыю, аларның саны район территориясендә теркәлгән референдумда катнашучылар санының биш процентын тәшкил итәргә тиеш, әмма 25 тән дә ким булмаска тиеш.

6. Район Советы һәм район башкарма комитеты житәкчесе белән берлектә референдум үткәрү инициативасы район Советы карары һәм район башкарма комитеты карары белән рәсмиләштерелә. Күрсәтелгән инициативаны күрсәтү тәртибе район Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

7. Район Советы референдумны район Советына кергән көннән 30 көн эчендә билгели, шулар нигезендә референдум билгеләнә

8. Референдумда тавыш бирүне уздыру датасы, билгеләнгән сайлауларда тавыш бирү көне белән дәүләт хакимияте органнарына яисә жирле үзидарә органнарына яисә башка билгеләнгән референдумда тавыш бирү көне белән аны берләштерү максатларында, район Советы карары буенча соңрак (ләкин 90 көннән дә артыграк түгел) күчереләргә мөмкин.

9. Тавыш бирү нәтижеләре һәм жирле референдумда кабул ителгән карар «Сельская новь» район газетасында яки «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә веб-адрес буенча рәсми басылып чыгарга (халыкка житкерергә) тиеш.// aksubayevov.tatarstan.ru.

10. Жирле референдумда кабул ителгән карар район территориясендә мәжбүри үтәләргә тиеш һәм нинди дә булса дәүләт хакимияте органнары, аларның вазыйфай затлары яки районның жирле үзидарә органнары тарафыннан раслануга мохтаж түгел.

11. Районның жирле үзидарә органнары жирле референдумда кабул ителгән карарларның элегә устав белән билгеләнгән вәкаләтләр бүләшү нигезендә үтәләшен тәэмин ителәр.

12. Жирле референдум уздыру турындагы карар, шулай ук жирле референдумда кабул ителгән карар гражданны, жирле үзидарә органнары, Аксубай муниципаль районы прокуроры, Федераль закон белән дәүләт хакимияте органнары тарафыннан суд тәртибенә шикаять биреләргә мөмкин.

14 Статья. Район чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү

1. Чикләрен үзгәртү, районны үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү күрсәтелгән чикләрен үзгәртүгә, районны үзгәртүгә халык ризалыгын алу максатыннан үткәрелә.

2. Районның чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү районның бөтен территориясендә яки аның территориясенә бер өлешендә «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда уздырыла.

3. Район чикләрен үзгәртү, районны үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү район Советы тарафыннан билгеләнә һәм «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 12.06.2002 ел, № 67-ФЗ Федераль закон һәм «жирле референдум турында» 24.03.2004 ел, № 23-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә үткәрелә. 06.10.2003 № 131-ФЗ «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында».

4. Район чикләрен үзгәртү, районны үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча сайлау хокукы булган район халкының яртысыннан артыгы яки районның бер өлеше катнашкан очракта тавыш бирү үткәрелгән дип санала. Район чикләрен үзгәртүгә халыкның ризалыгы, районны үзгәртеп кору, үзгәртеп кору өчен район халкының яки районның бер өлешенең яртысыннан артыгы тавыш биргән булса, алынган дип санала.

5. Район чикләрен үзгәртү, районны үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү нәтижәләре һәм кабул ителгән карарлар «Сельская новь» район газетасында рәсми басылып чыгарга (халыкка игълан ителергә) яки Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә веб-адрес буенча урнаштырылырга тиеш: <http://aksubayevo.tatarstan.ru>.

15 Статья. Гражданның хокукый инициативасы

1. Район халкы әлеге Устав һәм район Советының норматив хокукый акты белән билгеләнгән тәртиптә хокук төзү инициативасы белән чыгыш ясарга хокуклы.

2. Сайлау хокукы булган, районда сайлау хокукына ия булган кешеләр саныннан 3 проценттан артмаган гражданның төркеме хокукый инициатива белән чыгыш ясый ала.

3. Хокук инициативасын тормышка ашыру максатыннан район халкы хокукы: - яшәү урыны буенча гражданның жыелышларын һәм хокук чыгару инициативасы буенча фикер алышу һәм тәкъдим итү буенча башка коллектив чараларны оештырырга һәм үткәргә; - хокукый инициатива тәкъдим итү өчен имзалар жыю буенча инициативалы төркемнәр булдыру; - район халкының имзаларын жыйрга һәм законнарга каршы килми торган юллар белән хокукый инициатива күрсәтү өчен агитация алып барырга.

4. Районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары район халкына хокукый ярдәм күрсәтергә тиеш.

5. Гражданның хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль норматив хокукый акт проекты район Советы тарафыннан аның ачык утырышында, район башлыгы яисә район башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан әлеге устав белән билгеләнгән компетенциясе нигезендә өч ай дәвамында мәжбүри каралырга тиеш.

6. Гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проекты караганда, гражданның инициативалы төркеме вәкилләренә үз позицияләрен билгеләү мөмкинлеге бирелергә тиеш.

7. Гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль норматив хокукый акт проекты карау процедурасы район Советы Регламенты, район башлыгының, район башкарма комитетының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

8. Гражданның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проекты карау нәтижәләре буенча кабул ителгән мотивлы карар рәсми рәвештә язма рәвештә кертелгән гражданның инициативалы төркеменә житкерелергә тиеш.

16 Статья. Ижтимагый тыңлаулар, жәмәгать фикер алышулары

1. Жирле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча муниципаль норматив хокукый актлар проектлары турында фикер алышу өчен район Советы, район башлыгы катнашында гавами тыңлаулар үткәрелә ала.

2. Халык алдында тыңлаулар халык, район Советы, район башлыгы яки контракт нигезендә үз вәкәләтләрен башкаручы жирле администрация башлыгы инициативасы белән үткәрелә.

Халык яки район Советы инициативасы белән үткәрелә торган ачык тыңлаулар район Советы тарафыннан, ә район башлыгы яки жирле администрация башлыгы инициативасы белән район башлыгы тарафыннан билгеләнә.

3. Халык алдында тыңлаулар кабул ителергә тиеш:

1) район Уставы проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кергү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, Уставка жирлек уставын бу норматив хокукый актларга туры китерү максатларында Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе яки Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл кабатлау рәвешендә үзгәрешләр кергү очракларынан тыш;

2) район бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;

3) муниципаль берәмлекне социаль-икътисадый үстерү стратегиясе проекты; 4) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 13 статьясы нигезендә муниципаль берәмлекне үзгәртү өчен район халкының тавыш бирү юлы белән йә гражданныр жыйнарында белдерелгән ризалыгын алу таләп ителсә, районны үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләр.

5. Аларны үткәрү вакытын һәм урынын күрсәтеп, халык алдында тыңлауларга чыгарыла торган тиешле муниципаль норматив хокукый акт проекты һәм үткәрү турындагы карар «Сельская новь» район газетасында яки Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында веб-адрес буенча «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә бастырып чыгарылырга тиеш: <http://aksubayevo.tatarstan.ru> гавами тыңлаулар уздырылганчы 7 көннән дә соңга калмыйча, гамәлдәге закон чыгаручы башкача каралмаган булса

6. Халык алдында тыңлаулар үткәрү турындагы карар басылып чыккан көннән алып, аларны үткәрү көненә кадәр район халкы район башлыгына гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәлә буенча язма тәкъдимнәр һәм искәртмәләр, шул исәптән муниципаль норматив хокукый акты халык алдында тыңлауга чыгарыла торган проектка төзәтмәләр һәм башка тәкъдимнәр жиберергә хокуклы. Район башлыгы тәкъдимнәрне һәм искәртмәләрне гомумиләштерүне оештыра. Күрсәтелгән тәкъдимнәр һәм искәртмәләр халык алдында тыңлауларда катнашучылар игътибарына житкерелә.

7. Гавами тыңлаулар муниципаль норматив хокукый акт проекты караган көнгә кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча үткәрелә, әгәр гамәлдәге законнарда башкасы каралмаган булса. Халык алдында тыңлаулар белгечләр, экспертлар, кызыксынган затлар чакыруы белән үткәрелә.

8. Гавами тыңлауларны үткәрү нәтижеләре буенча муниципаль норматив хокукый акт проекты халык алдында тыңлауга чыгарыла торган кабул итү компетенцияләренә кертелгән жирле үзидарә органнары һәм районның вазыйфай затлары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле тәкъдимнәр кабул ителә.

9. Кабул ителгән карарларның нигезләнүен дә кертеп, ачык тыңлаулар нәтижеләре «Сельская новь» район газетасында яки Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә веб-адрес буенча бастырылырга (игълан ителергә) тиеш: <http://aksubayevo.tatarstan.ru> халык алдында тыңлаулар үткәргәннән соң 5 көннән дә соңга калмыйча

10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртибе район Советының норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар үткәрү вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукый акт проекты белән алдан танышуны, муниципаль берәмлек халкын халык алдында тыңлауларда катнашуны тәэмин итүче башка чараларны, кабул ителгән карарларның дәлилле нигезләнүен дә кертеп, халык алдында тыңлаулар нәтижеләрен бастырып чыгаруны (халык алдында игълан итүне) күздә тотарга тиеш

11. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияләрне межанлау проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән документларның берсенә

үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлегеннән яки капиталъ төзелеш объектыннан шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төренә рөхсәт бирү турындагы карар проектларына, капиталъ төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең чикләнгән параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү турындагы карар проектларына, рөхсәт ителгән жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның бер төрен башка төренә үзгәртү сораулары буенча жирдән файдалану һәм төзелешнең расланган кагыйдәләре булмаганда жәмәгать фикер алышулары яисә жәмәгать тыңлаулары үткәрелә, аларны оештыру һәм үткәрү тәртибе шәһәр төзелеш эшчәнлегенә турындагы закон нигезләмәләрен исәпкә алып район Уставы һәм район Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

17 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарә

1. Районда территориаль ижтимагый үзидарә турыдан-туры халык тарафыннан гражданның жыелышларын һәм конференцияләрен үткәрү, шулай ук территориаль ижтимагый үзидарә органнарын булдыру аша башкарыла.

2. Территориаль ижтимагый үзидарә түбәндәге гражданның яшәү территорияләре чикләрендә гамәлгә ашырыла: күпфатирлы торак йорт подъезды; күпфатирлы торак йорт; торак йортлар төркеме; торак микрорайон; авыл жирлегенә булмаган торак пункт; гражданның яшәшенең башка территорияләре.

3. Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территория чикләре тиешле жирлекнең вәкиллеке органы тарафыннан әлегә территориядә яшәүче халык тәкъдиме буенча билгеләнә.

4. Территориаль ижтимагый үзидарә башкарыла торган территория башка шундый территория составына керә алмый. 5. Территориаль ижтимагый үзидарә аның Уставы нигезендә юридик зат булырга мөмкин һәм коммерцияле булмаган оешманың оештыру-хокукый рәвешендә дәүләт теркәве узарга тиеш. 6. Территориаль ижтимагый үзидарә уставында билгеләнә:

1) ул гамәлгә ашырыла торган территория;

2) Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә максатлары, бурычлары, формалары һәм төп юнәлешләре;

3) территориаль ижтимагый үзидарә органнарының вәкаләтләрен, хокукларын һәм бурычларын формалаштыру, туктату тәртибе, вәкаләтләре вакыты;

4) карарлар кабул итү тәртибе;

5) милекне сатып алу тәртибе, шулай ук күрсәтелгән мөлкәттән һәм финанс чараларыннан файдалану һәм файдалану тәртибе;

6) территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруны туктату тәртибе.

7. Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча гражданның жыелышлары, конференцияләре аның Уставы нигезендә үткәрелә.

8. Территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданның жыелышы, уналты яшкә житкән территориядә яшәүчеләрнең кимендә өчтән бере катнашса, хокуклы дип санала.

Территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданның конференциясе, әгәр анда уналты яшкә житкән территориядә яшәүчеләрнең кимендә өчтән икесе катнашса, хокуклы дип санала.

9. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыручы гражданның жыелышы, конференциясенә аерым вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) территориаль ижтимагый үзидарә органнары структурасын билгеләү;

2) Территориаль ижтимагый үзидарә уставын кабул итү, аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү

; 3) территориаль ижтимагый үзидарә органнарын сайлау;

4) территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә төп юнәлешләрен билгеләү;

5) территориаль ижтимагый үзидарәнең керем һәм чыгымнар сметасын һәм аның үтәлеше турында хисапны раслау;

б) территориаль ижтимагый үзидарэ органнары эшчэнлеге турындагы хисапларны карау һәм раслау. 10. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары:

1) Тиешле территориядә яшәүче халык мәнфәгатьләрен яклыйлар;

2) гражданнар жыелышларында һәм конференцияләрендә кабул ителгән карарларның үтәлешен тәмин итәләр;

3) Тиешле территориядә яшәүче гражданнарның социаль-көнкүреш ихтыяжларын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән территорияне төзекләндерү буенча хужалык эшчәнлеген, күрсәтелгән гражданнар акчалары исәбеннән дә, жирле бюджет акчаларын кулланып жирле үзидарэ органнары белән шартнамә нигезендә дә гамәлгә ашыра алалар;

4) әлеге органнар һәм жирле үзидарәнең вазыйфай затлары тарафыннан компетенцияләренә әлеге актларны кабул итү кертелгән муниципаль хокукый актлар проектларын район Советына, район башлыгына һәм район башкарма комитетына кертәргә хокуклы. 1

1. Территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе жирлек уставы һәм жирлекнең вәкиллекле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә. Жирле бюджеттан кирәкле акчаларны бүлеп бирү шартлары һәм тәртибе жирлек уставы һәм (яисә) жирлекнең вәкиллекле органының норматив хокукый актлары, район Советының норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

18 Статья. Гражданнар жыелышы

1. Жирле әһәмиятгә мäsьәлэләр турында фикер алышу, район территориясендә жирле үзидарэ органнары һәм жирле үзидарәнең вазыйфай затлары эшчәнлеге турында халыкка мәгълүмат бирү өчен гражданнар жыелышлары уздырыла ала. Гражданнарның жыелышлары микрорайоннар, торак массивлар, кварталлар, урамнар, торак йортлар, район торак пунктлары буенча жыела.

2. Гражданнар жыелышы халык, район Советы, район Башлыгы инициативасы белән, шулай ук территориаль ижтимагый үзидарэ уставында каралган очрақларда уздырыла.

3. Район Советы яки Район Башлыгы инициативасы белән үткәрелә торган гражданнар жыелышы тиешенчә район Советы яки район башлыгы тарафыннан билгеләнә.

4. Халык инициативасы белән үткәрелә торган гражданнар жыелышы район Советы тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарэ органнарының, тиешле территориядә яшәүче һәм әлеге территориядә урнашкан предприятие, учреждение, оешма житәкчеләренә, жыелышта катнашырга хокуклы гражданнар төркеменең 10 проценттан да ким булмаган язма тәкъдиме белән билгеләнә. Гражданнар жыелышын уздыру турындагы тәкъдимдә аның карап тикшерүенә, тәкъдим ителгән вакытка һәм жыелыш уздыру урынына чыгарыла торган мәсьәлэләр исемлеге булырга тиеш. Бу тәкъдим вәкаләтле затлар тарафыннан имзаланырга тиеш, ә жыелышны үткәрү инициативасы белән гражданнар төркеме - әлеге гражданнар мөрәжәгать итсә, аларның һәркайсының фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне, яшәу урыны адресы күрсәтелгән. Район Советы үзенә якындагы утырышында гражданнар жыелышын үткәрү турындагы тәкъдимне карый.

Район Советы гражданнарның максатка ярашлы булмавы сәбәпле жыелыш үткәрүдән баш тартырга хокуклы түгел.

5. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру максатларында гражданнар жыелышын билгеләү һәм уздыру тәртибе территориаль ижтимагый үзидарэ уставы белән билгеләнә.

6. Гражданнар жыелышын уздыру вакыты һәм урыны, фикер алышуга кертелә торган мәсьәлэләр турында тиешле территориядә яшәүчеләр жыелыш үткәрелгәнгә кадәр жиде көннән дә соңга калмыйча, моның өчен массакуләм мәгълүмат чараларыннан, почта хәбәрләреннән, һәр фатирдагы (ишегалдындагы) йөрәп чыгудан, игъланнардан һәм башка мөмкин булган чаралардан файдаланып хәбәр ителә. Район Башкарма комитеты гражданнарның жыелышын әзерләүне һәм үткәрүне тәмин итә

7. Жыелышлар эшендә элге территориядә яшәүче, сайлау хокукына ия гражданнар катнашырга хокуклы. Жыелышта катнашырга хокуклы гражданнарның гомуми саны тору урыны һәм яшәү урыны буенча Россия Федерациясе гражданнарын теркәү исәбе күрсәткечләре нигезендә муниципаль сайлаулар үткәргәндә кулланыла торган Россия Федерациясе чикләрендә билгеләнә. Жыелышта катнашырга хокуклы гражданнар саныннан кимендә өчтән бере катнашса, гражданнар жыелышы хокуклы санала. Жыелыш карарлары жыелышта катнашкан гражданнарның күпчелек тавышлары белән кабул ителә.

8. Гражданнар жыелышы жирле үзидарә органнарына һәм районның жирле үзидарә вазыйфай затларына мөрәжәгать итә ала, шулай ук жирле үзидарә органнары һәм районның жирле үзидарә вазыйфай затлары белән мөнәсәбәтләрдә гражданнар жыелышын тәкъдим итәргә вәкаләтле затларны сайлый ала.

9. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча үткәрелә торган гражданнар жыелышы территориаль ижтимагый үзидарә уставы белән аның компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча карар кабул итә.

10. Гражданнар жыелышы тарафыннан кабул ителгән мөрәжәгатьләр жирле үзидарә органнары һәм районның жирле үзидарәсе вазыйфай затлары тарафыннан мәжбүри каралырга тиеш, аларның компетенцияләренә мөрәжәгатьләрдәге мәсьәләләргә чышү кертелгән, язмага жавап бирү юнәлеше белән.

11. Гражданнар жыелышын билгеләү һәм уздыру тәртибе, шулай ук гражданнар жыелышы вәкаләтләре Федераль закон, элге Устав һәм район Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

12. Жыелыш нәтижеләре районның «Сельская новь» газетасында яки Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә веб-адрес буенча урнаштырылырга тиеш: [http:// aksubayevo.tatarstan.ru](http://aksubayevo.tatarstan.ru). 19 Статъя. Гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы)

1. Гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм районда яшәүчеләрнең фикерләрен ачыклау зарурлыгы белән үткәрелә. Район территориясе өлешендә яшәүчеләр арасынан гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) гражданнар жыелышы кыенлашкан очракларда уздырыла.

2. Гражданнарның конференциясен (делегатлар жыелышын) билгеләү һәм уздыру, делегатлар сайлау тәртибе элге Устав һәм район Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

3. Гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) гражданнар жыелышы вәкаләтләрен башкара.

4. Гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) халык, район Советы, район Башлыгы инициативасы белән үткәрелә. Район Советы яки Район Башлыгы инициативасы белән үткәрелә торган гражданнар конференциясе район Советы яки район башлыгы тарафыннан тиешенчә билгеләнә. Халык инициативасы белән үткәрелә торган гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) район Советы тарафыннан билгеләнә.

5. Сайланган делегатларның яртысыннан артыгы катнашса, гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) хокуклы санала. Конференциядә катнашучы делегатларның күпчелек тавышы белән гражданнар конференциясе (делегатлар жыелышы) карарлары кабул ителә.

Территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе, әгәр анда уналты яшкә житкән территориядә яшәүчеләрнең кимендә өчтән икесе катнашса, хокуклы дип санала.

6. Конференция нәтижеләре (делегатлар жыелышы) «Сельская новь» район газетасында яки Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә веб-адрес буенча рәсми басылып чыгарга (халыкка игълан ителәргә) тиеш: <http://aksubayevo.tatarstan.ru>.

20 Статъя. Гражданнар арасында сораштыру

1. Гражданнар арасында сораштыру жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар, шулай ук дәүләт хакимияте органнары тарафыннан карар кабул иткәндә халыкның фикерен һәм аны исәпкә алу өчен районның бөтен территориясендә яки өлешендә үткәрелә. Сораштыру нәтижәләре тәкъдим итү.

2. Сораштыруда район халкы сайлау хокукына ия.

3. Гражданнар арасында сораштыру инициатива буенча үткәрелә:

1) район Советы яки район башлыклары - жирле эһәмияттәге мәсьәләләр буенча;

2) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары - республика һәм төбәкара эһәмияттәге объектлар өчен район жирләренә максатчан билгеләнешен үзгәртү турында карарлар кабул иткәндә гражданнарның фикерләрен исәпкә алу өчен.

4. Сораштыруны үткәрү һәм билгеләү тәртибе район Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

5. Сораштыруны билгеләү турында карар район Советы тарафыннан кабул ителә. Сораштыруны билгеләү турында район Советы карарында билгеләнә:

1) сораштыру үткәрү датасы һәм вакыты; 2) Сораштыру үткәргәндә тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) сорауларны (сорауларны) формулировкалау; 3) сораштыру үткәрү методикасы; 4) сораштыру таблицасы формасы;

5) сораштыруда катнашучы район халкының минималь саны.

6. Район халкына сораштыру үткәрелгәнче кимендә 10 көн алдан хәбәр ителә.

7. Сораштыруга эзерлек һәм үткәрү белән бәйлә чараларны финанслау гамәлгә ашырыла:

1) район бюджеты акчалары исәбеннән - район жирле үзидарә органнары инициативасы буенча сораштыру үткәргәндә;

2) Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән - Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары инициативасы буенча сораштыру үткәргәндә.

8. Сораштыру нәтижәләре районның «Сельская новь» газетасында яки Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә веб-адрес буенча бастырып чыгарылырга (халыкка житкереләргә) тиеш: <http://aksubayevo.tatarstan.ru> аны үткәргәннән соң бер ай эчендә. Сораштыру нәтижәләре белән районның һәр кешесе таныша ала. Сораштыру нәтижәләре районның жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле карарлар кабул ителгәндә исәпкә алынырга тиеш.

21 Статья. Жирле эһәмияттәге иң мөһим мәсьәләләр турында халык фикер алышуы

1. Муниципаль норматив хокукый актлар проектларын һәм жирле эһәмияттәге башка мөһим мәсьәләләргә халык фикер алышуына чыгару турында карар үз инициативасы белән яисә тиешле территориядә яшәүче гражданнар таләбе буенча район Советы тарафыннан кабул ителә.

2. Муниципаль норматив хокукый акт проекты тексты һәм халык фикер алышуына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча фикер алышуга чыгарыла торган башка материаллар аларны халык фикер алышуына чыгару турында Карар кабул ителгәннән соң 5 көннән дә соңга калмыйча массакуләм мәгълүмат чараларында басылып чыга, район халкына жиберелә, халык белән танышу өчен унайлы урыннарда урнаштырыла, башка ысуллар белән халыкка житкерелә.

3. Халык фикер алышуына бер үк вакытта район Советы фикер алышу барышында кәргән тәкъдимнәрне һәм искәртмәләргә карау буенча эшне оештыру вакытын һәм тәртибен билгели, әлегә максат өчен махсус комиссия төзиләр.

4. Район советы ул чыгара торган муниципаль норматив хокукый актлар проектлары һәм жирле эһәмияттәге башка мөһим мәсьәләләр буенча фикер алышуны тәэмин итә, моның өчен кирәкле шартлар тудыра.

5. Халык фикер алышуына чыгарылган мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр район Советына жиберелә.

6. Муниципаль норматив хокукый актлар проектлары һәм жирле эһәмияттәге башка мөһим мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр район Советы тарафыннан карала.

7. Халык фикер алышуы нәтижәләре турында халыкка бер ай эчендә хәбәр ителә.

22 Статья. Жирле үзидарэ органнарына гражданнар мөрэжэгатьлэре

1. Гражданнар районның жирле үзидарэ органнарына индивидуаль һәм күмәк мөрэжэгатьлэргә хокуклы.

2. Гражданнар мөрэжэгатьлэре «Россия Федерациясе гражданнарының мөрэжэгатьлэрен карау тәртибе турында» 02.05.2006 ел, № 59-ФЗ Федераль законы һәм «Татарстан Республикасында гражданнарның мөрэжэгатьлэре турында» 12.05.2003 ел, № 16-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда каралырга тиеш.

3. Гражданнар мөрэжэгатьлэрен карау тәртибен һәм срокларын бозган өчен Жирле үзидарэнең вазыйфаи затлары Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплылыкка тартыла.

23 Статья. Район халкы тарафыннан жирле үзидарэне гамәлгә ашыруның һәм аны тормышка ашыруда катнашуның башка формалары

1. Әлеге Уставта каралган федераль закон нигезендә жирле үзидарэне турыдан-туры гамәлгә ашыру һәм халыкның жирле үзидарэне гамәлгә ашыруда катнашуы белән беррәттән гражданнар жирле үзидарэне Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарға, Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган башка формаларда гамәлгә ашыруда катнашырга хокуклы.

2. Район халкының жирле үзидарэне гамәлгә ашыруы һәм халыкның жирле үзидарэне тормышка ашыруда катнашуы законлылык, иреклек принципларына нигезләнә. Районның жирле үзидарэ органнары һәм жирле үзидарэнең вазыйфаи затлары район халкының жирле үзидарэне турыдан-туры тормышка ашыруда һәм халыкның жирле үзидарэне тормышка ашыруда катнашуында халыкка ярдәм итәргә тиеш.

III бүлек. РАЙОН СОВЕТЫ

24 Статья. Район Советы - район жирле үзидарэсенә вәкиллеке органы

1. Район Советы район жирле үзидарэсенә даими эшләүче сайланулы коллегияль вәкиллеке органы булып тора.

2. Район Советының рәсми атамасы « "Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Советы"».

3. Район Советы вәкаләтлэре срогы-5 ел.

4. Район Советы район халкына хисап тотты һәм контрольдә тотылды.

5. Район Советлары бар, мөһер, бланклары белән сурәтләнәнгән гербы район һәм анын атамасы

6. Район Советы эшчәнлеген тәмин итүгә тотылган чыгымнар Россия Федерациясе бюджетлары чыгымнары классификациясе нигезендә район бюджетында аерым юл белән карала.

25 Статья. Район Советы Составы

1. Район Советы 42 депутаттан тора.

2. Район советы составына район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесен сайлап алганда хокуклы.

26 Статья. Район Советы депутатларын сайлау тәртибе

1. Район советы составына район составына керүче авыл жирлекләре башлыклары һәм жирлекнең вәкиллеке органнары тарафыннан жирлекнең вәкиллеке органнары тарафыннан сайланган депутатлар керә. Район составына керүче бер жирлекнең вәкиллеке нормасы район Советының билгеләнгән саныннан өчтән береннән артып китә алмый.

2. Жирлекнең вәкиллеке органы депутатлары арасыннан сайлана торган район Советы депутаты Яңа чакырылыш вәкиллеке органының хокук составында беренче утырышның бер айдан да соңга калмыйча сайланырга тиеш, шул исәптән алдагы чакырылыш органының вәкаләтлэре вакытыннан алда туктатылган очракта да.

3. Жирлекнең вәкиллеке органы депутатлары арасыннан район Советы депутатын сайлау яшерен тавыш бирү юлы белән башкарыла һәм әлеге орган карары белән рәсмиләштерелә.

4. Жирлекнең вәкиллекле органының жирлек башлыгын сайлау һәм жирлекнең вәкиллекле органына депутат сайлау турындагы карары өч көн эчендә район Советына жиберелә. 27 Статъя. Район Советы депутаты статусы

1. Район Советы депутаты вәкаләтләре жирлек башлыгы яки район Советы депутаты итеп сайланган көннән жирлекнең вәкиллекле органы депутатлары арасыннан башлана һәм яна чакырылыш район Советы эшли башлаган көннән туктатыла.

Район составына керүче жирлекләр башлыкларыннан һәм жирлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларыннан торган район Советы депутаты вәкаләтләре жирлек башлыгы вазыйфасына керешкән көннән яки жирлекнең вәкиллекле органы депутаты итеп элге жирлек составына кергән район Советы депутаты итеп сайланган көннән башланып, яна сайланган жирлек башлыгы вазыйфасына керешкән көннән яисә чираттагы карар үз көченә кергән көннән туктатыла район советы составына элге жирлектән депутат сайлау.

2. Депутат үз эшчәнлеген депутат статусы турындагы нигезләмә һәм район Советы Регламенты нигезендә башкара. 3. Район Советы депутаты депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазифаларын башкару белән берләштереп, уставта билгеләнгән очраклардан тыш даими булмаган нигездә эшли. 4. Район Советы депутаты статусына бәйле чикләүләр федераль законнар белән билгеләнә. 5. Район Советы депутатының вәкаләтләре вакыты Татарстан Республикасы Законы нигезендә район Уставы белән билгеләнә һәм ике һәм биш елдан артык була алмый. 6. Район Советы депутатына законнар, элге Устав, район Советы карарлары нигезендә үз вәкаләтләрен тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тәэмин ителә.

7. Район Советы депутатының сайлаучылар белән очрашулары тормыш тәэмин итү, транспорт яки социаль инфраструктура, элемтә объектларының эшләве бозылуга, жәяүлеләр һәм транспорт чаралары хәрәкәтенә комачаулауга яки гражданның торак урыннарына яки транспорт яки социаль инфраструктура объектларына керүенә китермәү шарты белән, махсус билгеләнгән урыннарда, шулай ук ишегалды территорияләрендә уздырыла. Мондый очрашулар турында Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына яки жирле үзидарә органнарына хәбәр итү кирәк түгел. Шул ук вакытта район Советы депутаты элге органнарда үткәрү датасы һәм вакыты турында алдан хәбәр итәргә хокуклы.

8. Район башкарма комитеты депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын үткәрү өчен махсус билгеләнгән урыннарны билгели, шулай ук депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын үткәрү өчен бирелә торган биналар исемлеген һәм аларны бирү тәртибен билгели.

9. Район Советы депутатының сайлаучылар белән гавами чара рәвешендә очрашулары жыельшлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә. 10. Жыельшлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән жәмәгать чарасы рәвешендә район Советы депутатының сайлаучылар белән очрашуларын оештыру яки уздыру тоткарлануы Россия Федерациясе законнары нигезендә административ жаваплылыкка тартыла.

11. Район Советы депутаты район Советы раслаган депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә тиеш, алар арасында депутатның түбәндәге йөкләмәләрен дә үз эченә алырга тиеш:

1) шәхсэн яисә якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарәнен башка органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданны эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусын кулланмаса;

2) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырга мөмкин булган тәртиптән тыелырга, шулай ук аның абруена яки район Советы абруена зыян китерә алырлык конфликтлы ситуацияләрдән сакланырга;

3) мәнфәгатьләр конфликтны барлыкка килү куркынычы туганда - район Советы депутатының шәхси мәнфәгатьләре (турыдан – туры яки турыдан-туры) үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга йогынты ясый яки тәэсир итә ала торган ситуация-район Советы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, мәнфәгатьләр каршылыгы яки аның барлыкка килү мөмкинлеге турында хәбәр итәргә һәм район Советы карарын үтәргә тиеш, бу кызыксыну конфликтын булдырмау яки чишүгә юнәлтелгән;

4) район Советында билгелэнгән гавами чыгышлар кагыйдэләрен үтәргә; 5) депутат эшчәнлегә белән бәйлә булмаган максатларда үзенә депутатлык бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә танылган конфиденциаль характердагы белешмәләргә федераль закон нигезендә кертелгән белешмәләрне игълан итмәү һәм кулланмау;

б) депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйлә рәвештә физик һәм юридик затлардан бүләкләр (бүләкләр, акчалата бүләк, ссудалар, хезмәтләр күрсәтү, күңел ачу, ял итү өчен түләү, транспорт чыгымнары һәм башка бүләкләр) алмаска.

12. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы район Советы депутаты хокуксыз:

1) эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шәхсән яисә ышанычлы затлар аша шөгыйльләнергә, коммерцияле оешма белән идарә итүдә яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (Россия Федерациясе субъектының муниципаль берәмлекләре советы идарәсендә, муниципаль берәмлекләренң бүтән берләшмәләрендә, сәяси партиядә, Профсоюзда билгелэнгән тәртиптә теркәлгән катнашудан тыш, съездда (конференциядә) яки башка ижтимагый оешманың гомуми жыельшында, торақ, торақ-төзелеш, гараж оешмасының гомуми жыельшында катнашудан тыш оешманың коллегияль органы эшчәнлегендә Россия Федерациясе Президенты яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте акты нигезендә түләүсез катнашудан тыш, кооперативлар, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләре); оешманың идарә һәм ревизия комиссиясе органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатләрән түләүсез нигездә биру; муниципаль берәмлек тарафыннан муниципаль берәмлек исеменнән муниципаль милектә булган акцияләрне оештыру яки идарә итү вәкаләтләрен (устав капиталында катнашу өлешләрен) гамәлгә кую тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә гамәлгә куючы (акционер, катнашучы); федераль законнарда каралган башка очрақлар;

2) мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенң халыкара шартнамәсендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

3) Россия Федерациясенң халыкара килешүе яки Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки күзәтү советлары, чит ил коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның башка органнары һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче структур бүлекчеләре составына керергә.

4) жирле үзидарә органында мәнфәгатләр конфликтын булдырмау максатларында әлегә вазыйфалар буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру чорында тиешле органның сайлау профсоюз органында муниципаль хезмәткәрләренң мәнфәгатләрән чагылдыра алмыйлар.

13. Даими нигездә Вәкаләтләрне башкаручы район Советы депутаты граждан, административ яисә жинаять эше яисә административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеқ очрақларынан тыш) буларак катнаша алмый. Район Советы депутатлары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре әлегә устав белән федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә билгеләнә.

14. Район Советы депутаты «коррупциягә каршы көрәш турында» 25.12.2008 ел, № 273-ФЗ Федераль закон, «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 03.12.2012 ел, № 230-ФЗ Федераль закон, 07.05.2013 ел, № 79 Федераль закон белән билгелэнгән чикләүләрне, тыюларны, вазыйфаларны башкарырга тиеш-«аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында сәчет (көртеммәр) ачуны һәм сәчет (көртеммәр) саклауны, акчаларны һәм кыйммәтләрне саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) файдалануны тыю турында» Федераль закон.

15. Керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында Россия Федерациясе законнары нигезендә район Советы депутаты тарафыннан тапшырыла

торган белешмэләрнең дәрәслеген һәм тулылыгын тикшерү Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президенты карары буенча үткәрелә.

16. Әлеге статьяның 15 өлеше нигезендә үткәрелгән тикшерү нәтижәсендә «коррупциягә каршы көрәш турында» 25.12.2008 ел, № 273-ФЗ Федераль закон, «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының туры килүен тикшереп торы турында» 03.12.2012 ел, № 230-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны, бурычларны үтәмәү очраклары ачыкланганда «аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертәмләр) ачуны һәм кыйммәтле әйберләргә саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) файдалануны тыю турында» 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән, Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) район Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать итә жирле үзидарәнең башка сайланулы вазыйфай затын, жирле үзидарә органына, вәкаләтле затны кабул итү

17. Муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар тарафыннан бирелгән керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр веб-адрес буенча «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендәге жирле үзидарә органнарының рәсми сайтларында урнаштырыла: <http://aksubayevo.tatarstan.ru> һәм (яисә) массакүләм мәгълүмат чараларына муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару өчен бирелә. 28 Статья. Район Советы депутатының район халкы белән үзара мөнәсәбәте

1. Район Советы депутаты район халкы, шулай ук район территориясендә урнашкан предприятие коллективлары, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар белән элемтәдә тора.

2. Район Советы депутаты жирлек халкы алдында хисап тоты, аның вәкиле булып тора, үз эше турында вакыт-вакыт район Советы эше турында хәбәр итә, шулай ук халыкны кабул итә.

3. Район Советы депутаты район халкының законлы хокукларын, ирекләрен һәм мәнфәгатьләрен тәмин итү буенча законнарда каралган чаралар күрергә, шул исәптән алардан кәргән тәкъдимнәргә, гаризаларны, шикаятьләргә карарга, аларда булган мәсьәләләргә дәрәс һәм вакытында хәл итәргә булышырга тиеш.

29 Статья. Яңа сайланган район Советының эшен оештыру

1. Яңа чакырылыш район Советы беренче утырышка 30 көн эчендә район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесен сайлап алганнан соң жыела. Район Советының сайлаулардан соң беренче утырышын район Советының элеккеге чакырылыш белән сайланган район Башлыгы, ул булмаганда район Башкарма комитеты житәкчесе чакыра һәм әзерли

2. Район Советының сайлаулардан соң беренче утырышын район башлыгын сайлаганчы район Советының иң өлкән депутаты ача һәм алып бара. 30 Статья. Район Советы Компетенциясе

1. Район Советы компетенциясендә:

- 1) район Уставын кабул итү һәм аңа өстәмәләр кертү;
- 2) район территориясендә гомумбелем кагыйдәләрен билгеләү;
- 3) район бюджетын раслау һәм аның үтәлеше турында хисап;
- 4) жирле салымнарны һәм жыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм гамәлдән чыгару, салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә аларны түлү буенча ташламалар бирү;
- 5) районның социаль-иқтисадый үсеше стратегиясен раслау;
- 6) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләгән арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны раслау;
- 7) чикләргә үзгәртү, районны үзгәртү турында инициатива күрсәтү;
- 8) жирле референдумны билгеләү;
- 9) район башлыгын сайлау;
- 10) Район Башлыгы урынбасарын сайлау;

11) Район Башлыгының һәм жирле үзидарәнең башка сайланулы вазыйфай затларының, район Советы депутатларының, муниципаль хезмәткәрләренең һәм муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренең һөнәри белем һәм өстәмә һөнәри белем бирүне оештыру, муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында һәм Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә муниципаль хезмәт өчен кадрлар әзерләүне оештыру;

12) район башкарма комитеты житәкчесен билгеләү;

13) район башкарма комитеты структурасын раслау, аның хезмәткәрләренең чик санын билгеләү; 14) район башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүгә, конкурс комиссиясе әгъзаларын билгеләп куюга конкурс үткәрү тәртибен билгеләү;

15) районның контроль-хисап палатасы турындагы нигезләмәне, районның финанс-бюджет палатасы турындагы нигезләмәне һәм районның Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы турындагы нигезләмәне раслау;

16) Район сайлау комиссиясе әгъзаларын билгеләп кую;

17) район чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирүне билгеләү;

18) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында Закон чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру;

19) районның муниципаль милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм алар белән эш итү тәртибен, шул исәптән федераль законнар нигезендә аны хосусыйлаштыру тәртибен һәм шартларын билгеләү; читләшү район Советы тарафыннан Килештерү яисә расланганнан соң гамәлгә ашырыла торган муниципаль милек төрләре исемлеген билгеләү;

20) муниципаль предприятиеләрне төзү, үзгәртеп кору һәм бетерү турында, шулай ук муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәтләренә тарифлар билгеләү, федераль законнарда каралган очраклардан тыш эшләр башкару турында карарлар кабул итү тәртибен билгеләү;

21) муниципаль хезмәттәшлек оешмаларында районның катнашу тәртибен билгеләү;

22) районның жирле үзидарә органнары эшчәнлеген матди-техник һәм оештыру ягыннан тәмин итү тәртибен билгеләү;

23) жирле үзидарә органнарының һәм районның жирле үзидарәсенә вазыйфай затларының жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү вәкаләтләрен башкаруларын тикшереп тору;

24) Россия Федерациясенә шәһәр төзелеше кодексы нигезендә районны территориаль планлаштыру документларын, башка шәһәр төзелеше документларын раслау; 25) гадәттән тыш хәлләренә бетерү өчен жирле финанс һәм матди ресурслар резервларын булдыру һәм куллану тәртибен билгеләү;

26) жирлекләренә бюджет тәмин ителешә дәрәжәсен тигезләү өчен район бюджетыннан кирәкле акчалар бүлөп бирүнең шартларын һәм тәртибен билгеләү;

27) автоном коммерциячел булмаган оешмалар һәм фондлар формасында коммерциячел булмаган оешмалар булдыру турында Карар кабул итү;

28) массакүләм мәгълүмат чаралары, мәгълүмат учреждениесе;

29) Район Уставына һәм район Советы карарларына аңлатма бирү;

30) үз эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча район Советы Регламентын һәм башка карарлар кабул итү

31) Район Советы Аппараты турында нигезләмәне раслау;

32) район башлыгын отставкага жиберү турында Карар кабул итү;

33) билгеләнгән тәртиптә район Контроль-хисап палатасы рәисен һәм әгъзаларын (аудиторларын) билгеләп кую;

34) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль районнарның вәкилләклә органнары карамагына кертелгән башка вәкаләтләр, шулай ук әлеге устав белән район Советы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләр.

2. Район Советы район башлыгының, район башкарма комитеты житәкчесенә еллык эшчәнлек нәтижәләре, район башкарма комитеты һәм район башлыгы карамагындагы башка

жирле үзидарэ органнарының эшчәнлеге, шул исәптән район Советы тарафыннан куелган мәсьәләләрне хәл итү турындагы хисапларын тыңлый. 31 Статъя. Район Советының эш тәртибе

1. Район Советының эш тәртибе район Советының әлеге Уставы һәм регламенты белән билгеләнә. 2. Район Советы эшенең төп формасы булып аның утырышлары тора, анда район Советы компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр хәл ителә.

3. Район Советы утырышында сайланган депутатлар санының 50 проценттан да ким булмаган өлеше булса, район советы утырышы хокуклы.

4. Район Советының чираттагы утырышлары кимендә өч айга бер тапкыр уздырыла. Чираттан тыш утырышлар район башлыгы яисә депутатлар төркеме инициативасы белән район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бере чакырыла.

5. Район советы утырышларын район башлыгы чакыра. Район Советы депутатлары һәм чакырылган затлар чираттагы утырышның вакыты, урыны һәм көн тәртибе турында биш көннән дә соңга калмыйча, чираттан тыш утырышның көн тәртибе турында хәбәр итәләр.

6. Район Советының һәр утырышында утырыш беркетмәсе алып барыла. Утырыш беркетмәсенә утырышны уздыру датасы, урыны һәм вакыты турында белешмәләр кертелә, карала торган барлык мәсьәләләр күчәрелә һәм тавыш бирү нәтижәләрен күрсәтеп барлык кабул ителгән карарлар теркәлә. Район Советы утырышы протоколын имзалаганнан соң район башлыгы белән районның һәр кешесе таныша ала.

7. Район Советы утырышларында һәр депутатның бер тавышы бар. Район Советы депутаты тавыш бирү хокукын шәхсән гамәлгә ашыра. Район Советы утырышларында тавыш бирү ачык (шул исәптән исемле) һәм яшерен булырга мөмкин. Тавыш бирүнең һәр төрен куллану очраklары әлеге Устав, район Советы Регламенты белән билгеләнә.

32 Статъя. Район Советы эшчәнлеген оештыру

1. Район Советы эшчәнлеген оештыруны район башлыгы башкара.

2. Район Советы Регламенты нигезендә район Советы компетенциясенә кертелгән мәсьәләләрне алдан карау һәм эзерләү өчен, район башлыгы һәм аның урынбасарларыннан тыш, район Советы эшчәнлегенең төп юнәлешләре буенча даими комиссияләр төзелә, шулай ук вакытлы комиссияләр төзелә ала.

3. Муниципаль программаларны, район Советы карарлары проектларын эзерләү, район Советы карамагына кертелгән мөһим мәсьәләләр буенча фикер алышу өчен, район Советы каршында депутатлар, район башкарма комитеты, жәмәгать берләшмәләре, оешма һәм предприятие вәкилләре, белгечләр, экспертлар һәм район халкы составында эшче, эксперт һәм башка киңәшмә төркемнәре төзүгә мөмкин.

4. Район Советы эшчәнлеген оештыру, хокукый, мәгълүмати, матди-техник һәм башкача тәэмин итүне район Советы Аппараты башкара.

33 Статъя. Район Советы тарафыннан контроль функцияләрен башкару

1. Район Советы район территориясендә район Советы тарафыннан кабул ителә торган норматив актларның, район бюджеты үтәлешенең, бюджеттан тыш фондлар акчаларыннан файдалануның, районны үстерү программаларының үтәлешен, район Башкарма комитеты һәм аның житәкчесенең эшчәнлеген контрольдә тотта.

2. Район жирле үзидарэ органнары һәм аларның вазыйфаи затлары законнарны, әлеге Уставны һәм башка муниципаль норматив хокукый актларны бозу очраklары ачыкланган очракта, район Советы карары белән депутатлар арасынан район башлыгы күрсәтелгән фактларны тикшерү өчен вакытлыча контроль комиссияләр төзелә ала.

3. Район Советы карары нигезендә район башлыгы район бюджеты чараларыннан максатчан файдалануны, муниципаль милектән нәтижәле файдалануны, шулай ук район башкарма комитетының финанс-хужалык эшчәнлегенең башка мәсьәләләрен тикшерү (ревизия) үткәрә ала.

Тикшерүләр (ревизияләр) үткәрүгә билгеләнгән тәртиптә бәйсез аудиторлар, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белгечләре жәлеп ителә ала.

4. Район башкарма комитеты, аның житәкчесе, предприятие, учреждение, оешма, вазыйфай затлар, законда башкача билгеләнмәгәндә, район Советы мөрәжәгәте буенча, аның контроль комиссияләре, район Советы депутаты сорала торган мәгълүматны район Советы карамагына караган мәсьәләләр буенча бирергә, ә законнарны, норматив хокукый актларны бозуга күрсәтелгән очракта, кичекмәстән закон бозуларны бетерү һәм гаепле затларны жаваплылыкка тарту өчен чаралар күрергә тиеш. 5. Контроль функцияләрен башкарып, район Советы район башкарма комитетының финанс-хужалык һәм башкарма-боеру эшчәнлегенә тыкшынырга хокуксыз.

34 Статья. Район Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Район Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылырга мөмкин: 1) район Советы тарафыннан үз-үзен таркату турында Карар кабул итү;

2) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 73 статьясында каралган тәртиптә һәм нигезләрдә район Советын таркату; 3) район Советы депутатларының әлеге составының хокуксызлыгы турында Татарстан Республи

касы Югары суды карарының үз көченә керүе, шул исәптән депутатлар үз вәкаләтләрен өстәгәнгә бәйлә рәвештә;

4) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 13 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла торган районны үзгәртеп корулар;

5) район чикләрен үзгәртү нәтижәсендә район сайлаучыларының саны 25 процентка арткан;

6) гражданнырны турыдан-туры ихтыяр белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен таләп ителә торган муниципаль норматив хокукый актны бастырып чыгару срогын бозу.

2. Район Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату аның депутатлары вәкаләтләрен вакытыннан алда туктатуга китерә. 3. Район Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, жирлекләренә вәкиллеке органнарын бер ай эчендә район советы составына башка депутатлар сайларга тиешләр.

35 Статья. Район Советының үз-үзен таркату турында Карар кабул итү тәртибе

1. Район Советының үз-үзен таркату турындагы карар район башлыгы яки депутатлар төркеме инициативасы белән кабул ителергә мөмкин.

1) Район Советы сайланганнан соң беренче ел дәвамында;

2) район бюджеты кабул ителгән чорда һәм аның үтәләше турындагы хисапны раслау;

3) район башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, яңа район башлыгы сайланганчы.

3. Район Советының үз-үзен таркату турындагы язма тәкъдимендә үз-үзенә таркату мотивлары булырга тиеш, шулай ук аңа үз-үзенә таркату сәбәпләрен раслаучы башка материаллар да кушылырга мөмкин.

4. Депутатлар арасыннан үз-үзенә таркату турындагы мәсьәләне алдан карау өчен район Советы карары белән комиссия төзелә. Район Советы яки район башлыгы карары буенча район Советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәлә халык алдында тыңлауларга чыгарылырга мөмкин.

5. Район Советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәләне карау дәвамлылыгы район Советы депутатлары һәм район халкы тарафыннан үз-үзен таркату инициативасының барлык шартлары һәм Нигезләмәләре турында һәрьяклап һәм объектив фикер алышу мөмкинлеген гарантияләргә тиеш. Self-үзенә таркату турында карар үз-үзенә таркату инициативасы булган көннән ике ай узгач кабул ителергә мөмкин.

6. Район Советының үз-үзен таркату турындагы карар яшерен тавыш бирү юлы белән район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан өчтән ике тавыш белән кабул ителә. 7. Үз-үзенә таркату турында район Советы кире кагылган очракта, үз-үзенә таркату турында кабат

инициатива үз-үзеңне таркату турындагы мәсьәлә буенча тавыш бирү көнөнән бер ел узгач кына тәкъдим ителергә мөмкин.

36 Статья. Район Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Район Советы депутаты вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем; 2) үз теләге белән отставкага китү;

3) суд тарафыннан сәләтсез яки чикләнгән сәләтле дип тану;

4) суд тарафыннан билгесез югалган дип тану яки үлгән дип игълан итү;

5) суд хөкеменең аның законлы көченә керүе;

6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлығын туктату, чит ил дәүләтенең гражданлығын туктату - Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлығын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органына сайланырга, аларга чит дәүләт гражданлығын сатып алырга яисә яшәү өчен төр яисә Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә катнашмый торган чит дәүләт территориясендә Россия Федерациясе гражданының даими яшәү хокукын раслаучы башка документ алырга хокуклы, аның нигезендә чит ил гражданлығы булган Россия Федерациясе гражданыны жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;

8) жирлекнең район составына керүче тиешле вәкиллеке органы депутаты буларак сайлаучылар тарафыннан фикер алышу; 9) жирлек башлығы яки жирлекнең тиешле вәкиллеке органы депутаты буларак район Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату йә аның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакыру яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә юллама;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләргә үтәмәү;

12) «коррупциягә каршы көрәш турында» 25.12.2008 ел, № 273-ФЗ Федераль закон, «дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торы турында» 03.12.2012 ел, № 230-ФЗ Федераль закон, 07.05.2013 ел, № 79 Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны, вазыйфаларны үтәмәүне үтәмәү-«аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счет (кертәмнәр) ачуны һәм счет (кертәмнәр) булуны, акчаларны һәм кыйммәтләргә саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) файдалануны тыю турында» Федераль закон;

13) федераль законнарда билгеләнгән башка очрактарда.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1-7, 10-12 пунктларында күрсәтелгән очрактарда район Советы тарафыннан Вәкаләтләргә туктату турындагы карар район Советы тарафыннан кабул ителә, анда район Советы депутаты вәкаләтләргә туктатылган көн билгеләнә. Район Советы депутаты вәкаләтләргә вакытыннан алда туктату турындагы карар вәкаләтләргә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгәннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә.

3. Әлеге статьяның 1 өлешенең 8 пунктында каралган очракта район Советы депутаты вәкаләтләргә жирлекнең тиешле вәкиллеке органы депутаты чакыруы буенча тавыш бирү нәтижеләрен рәсми бастырып чыгарганнан соң туктатыла.

4. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 9 пунктында каралган очракта, район Советы вәкаләтләргә вакытыннан алда туктатылган яисә жирлек башлығы яки жирлек Советы депутаты вәкаләтләргә вакытыннан алда туктатылган көннән туктатыла.

5. Тиешле жирлекнең вәкиллеке органы депутатлары арасынан район Советы депутаты вәкаләтләргә вакытыннан алда туктатылган очракта, әлеге орган бер ай эчендә район советы составына башка депутатны сайларга тиеш.

6. Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) район Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәҗәгать иткән очракта вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килү көне булып әлеге гариза Советына керү көне тора.

IV бүлек. РАЙОН БАШЛЫГЫ

37 Статья. Район башлыгы-районның иң югары вазыйфаи заты

1. Район башлыгы-районның иң югары вазыйфаи заты.

2. Район башлыгы район Советы тарафыннан сайлана һәм аның рәисе вәкаләтләрен хәлиткеч тавыш бирү хокукы белән башкара.

3. Район башлыгы вазыйфасының рәсми атамасы « "Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы башлыгы"».

38 Статья. Район башлыгын сайлау тәртібе

1. Район башлыгы район Советы депутатлары арасынан яңа сайланган район Советының беренче утырышында яшерен тавыш бирү юлы белән сайлана. Район башлыгын сайлау район Советы депутатлары тәкъдим иткән кандидатлар арасынан, шул исәптән район халкы, иҗтимагый берләшмәләр, Татарстан Республикасы Президенты тәкъдимнәре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Район Советы депутаты район Советы депутатларының билгеләнгән санының яртысыннан артыграгы тавыш бирсә, район башлыгы итеп сайланган дип санала.

39 Статья. Район Башлыгы Статусы 1. Район башлыгы даими нигездә эшли.

2. Район башлыгы үз эшчәнлегендә Федераль закон һәм әлеге Устав нигезендә район һәм район Советы халкына контрольлек итә һәм хисап тотта.

3. Район Советы муниципаль берәмлек башлыгының, жирле администрация башлыгының муниципаль берәмлек башлыгына караган башка жирле үзидарә органнарының эшчәнлеге нәтиҗәләре, шул исәптән муниципаль берәмлекнең вәкилләклә органнары куйган мәсьәләләрен хәл итү турындагы еллык хисапларын тыңлый.

4. Район башлыгы «коррупциягә каршы көрәш турында» 25.12.2008 ел, № 273-ФЗ Федераль закон, «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торы турында» 03.12.2012 ел, № 230-ФЗ Федераль закон, 07.05.2013 ел, № 79-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны, вазыйфаларны үтәргә тиеш аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертмәләр) ачуны һәм аларга ия булуны, акчаларны һәм кыйммәтләрен саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) файдалануны тыю турында».

5. Район башлыгы хокуксыз: 1) эшмәкәрлек эшчәнлеге белән шәхсән яисә ышанычлы затлар аша шөгыльләнәргә, коммерцияле оешма белән идарә итүдә яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (Россия Федерациясе субъектының муниципаль берәмлекләре советы идарәсендә, муниципаль берәмлекләренң бүтән берләшмәләрендә, сәяси партиядә, Профсоюзда билгеләнгән тәртіптә теркәлгән катнашудан тыш, съездда (конференциядә) яки башка иҗтимагый оешманың гомуми жыйылышында, торақ, торақ-төзелеш, гараж оешмасының гомуми жыйылышында катнашудан тыш оешманың коллегиаль органы эшчәнлегендә Россия Федерациясе Президенты яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте акты нигезендә катнашудан тыш; муниципаль берәмлеге муниципаль берәмлек исемнән муниципаль милектә булган акцияләренә (устав капиталында катнашу өлешләре) гамәлгә куючы яисә идарә итү вәкаләтләрен билгеләү тәртібен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек карамагында булган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатләрен түләүсез нигездә бирү (акционер, катнашучы); федераль законнарда каралган башка очрақлар;

2) мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданнылыгы булмаган затлар

акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенен халыкара шартнамәсендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

3) Россия Федерациясенен халыкара килешүе яки Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки күзәтү советлары, чит ил коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның башка органнары һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләрүче структур бүлекчәләре составына керергә.

Район башлыгы гражданлык, жинаять эше яки административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил буларак катнаша алмый (законлы вәкиллек очрактарыннан тыш). Район башлыгына Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банктарында сәчетлар (кәртәмнәр) ачу һәм аларга ия булу, акча һәм кыйммәтле әйберләренә саклау, чит ил финанс инструментларыннан файдалану тыела. Район башлыгы вәкаләтләрен гәмәлгә ашыру гәрантияләре әлегә устав белән федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә билгеләнә.

40 Статъя. Район Башлыгы Вәкаләтләре Район Башлыгы:

1) башка муниципаль берәмлекләренен жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары, гражданныр һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә район исеменнән ышанычнамәсез эш итә;

2) район Советы эшен оештыра, район советы утырышларын чакыра һәм аларга рәислек итә;

3) әлегә устав белән билгеләнгән тәртиптә район Советы кабул иткән норматив хокукый актларга кул куя һәм халыкка житкәрә;

4) район Советы эшчәнлеген оештыру мәсәләләре буенча үз вәкаләтләре чикләрендә хокукый актлар чыгара;

5) район башкарма комитеты житәкчесе белән контракт төзи

6) район Советы эшендә хәбәрдарлыкны һәм жәмәгәтчелек фикерен исәпкә алуны тәмин итү буенча чаралар күрә;

7) гражданнырны кабул итүне, аларның мөрәжәгәтләрен, гаризаларын һәм шикаятьләрен карауны оештыра;

8) район Советы утырышлары беркетмәләренә кул куя;

9) район Советы аппараты эшенә житәкчелек итә;

10) район Советының контроль вәкаләтләрен гәмәлгә ашыруны координацияли;

11) район Советы эшчәнлеген тәмин итүгә һәм карап тотуга район бюджетында каралган чыгымнар буенча акча бүлүче булып тора;

12) Закон һәм әлегә Устав нигезендә гражданнырны турыдан-туры ихтыяр белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гәмәлгә ашыру буенча район Советы хокукый актын кабул итүне оештыра;

13) районның жирле үзидарә органнарының федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары, башка федераль органнар, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән район территориясендә эш итүче кирәкле хезмәттәшлеген тәмин итә;

14) район исеменнән дәүләт хакимияте органнары, башка муниципаль берәмлекләренен жирле үзидарә органнары белән икътисадый һәм социаль-мәдәни өлкәләрдә хезмәттәшлек турында шартнамәләр һәм килешүләр, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән үзара хезмәттәшлек итү һәм гәмәлләренә координацияләү турында килешүләр төзи;

15) районның муниципаль хезмәткәрләренен һәм жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренен хезмәт хакы күләмнәрен һәм шартларын билгели;

16) жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәгә мәсәләләренә хәл итү буенча вәкаләтләренә һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гәмәлгә ашыруны тәмин итә;

17) «Россия Федерациясендә дәүләти-хосусый партнерлык, муниципаль-хосусый партнерлык һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү

турында»13.07.2015 ел, № 224-ФЗ Федераль закон нигезендә муниципаль-хосусый партнерлык өлкәсендә вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга вәкаләтле жирле үзидарә органын билгели;

18) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль район башлыклары карамагына кертелгән башка вәкаләтләрне, шулай ук әлеге Устав, район Советы карарлары белән район башлыгы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

41 Статья. Район башлыгы вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату

1. Район башлыгының вәкаләтләрә вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставкага китү;

3) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 74.1 статьясы нигезендә отставкага жиберү;

4) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 74 статьясы нигезендә вазыйфадан азат итү;

5) суд тарафыннан сәләтсез яки чикләнгән сәләтле дип тану;

6) суд тарафыннан Билгесез югалган яки үлгән дип игълан итү;

7) судның гаепләү хөкеменә законлы көченә керүе;

8) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;

9) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, чит ил дәүләтенә гражданлыгын туктату, Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, аларга чит дәүләт гражданлыгын сатып алырга яисә яшәү өчен төр яисә Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә катнашмый торган чит дәүләт территориясендә Россия Федерациясе гражданының даими яшәү хокукын раслаучы башка документ алырга хокукы. аның нигезендә чит ил гражданлыгы булган Россия Федерациясе гражданын жирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы;

10) жирлекнең тиешле вәкилләклә органы депутаты буларак сайлаучылар тарафыннан фикер алышу;

11) сәләмәтлек торышы буенча суд тәртибендә билгеләнгән чыдам район башлыгы вәкаләтләрән гамәлгә ашыра алмау

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 13 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла торган районны үзгәртеп корулар; 1

3) муниципаль берәмлек сайлаучылары санының район чикләрән үзгәртү нәтижәсендә 25 процентка артуы;

14) " Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законда билгеләнгән чикләүләрне үтәмәү;

15) «коррупциягә каршы көрәш турында» 25.12.2008 ел, № 273-ФЗ Федераль закон, «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 03.12.2012 ел, № 230-ФЗ Федераль закон, 07.05.2013 ел, № 79 Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрне, тьюларны, вазыйфаларны үтәмәүне үтәмәү-«аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счет (кертемнәр) ачуны һәм счет (кертемнәр) булуны, акчаларны һәм кыйммәтләрне саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) файдалануны тыю турында»Федераль закон.

2. Шулай ук Россия Федерациясе Президентының ышанычын югалту сәбәпле район башлыгы вәкаләтләрә вакытыннан алда туктатыла:

- «аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счет (кертемнәр) ачуны һәм счетлар (кертемнәр) булуны, акча һәм

кыйммәтле әйберләрне саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) файдалануны тыю турында»79-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тыюны район башлыгы, ир белән хатынның һәм балигъ булмаган балаларның үтәмәве.

3. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1-10 пунктларында күрсәтелгән нигезләр буенча район башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, яңа район башлыгын сайлау вәкаләтләре туктатылган көннән алты айдан да соңга калмыйча гамәлгә ашырыла. Шул ук вакытта район Советы вәкаләтләре срогы чыкканчы алты айдан да азрак вакыт калса, район башлыгын сайлау яңа сайланган жирлек советының беренче утырышында башкарыла.

4. Район Советы аны отставкага жиберү турында Карар кабул иткән район башлыгы әлеге карарны рәсми рәвештә бастырып чыгарганнан соң 10 көн эчендә судка шикаять бирү турында гариза белән мөрәжәгать итәргә хокуклы. Суд гаризаны карарга һәм гариза биргән көннән 10 көннән дә соңга калмыйча карар кабул итәргә тиеш. Район башлыгы яисә жирле администрация башлыгы (Россия Федерациясе субъектының иң югары вазыйфаи заты (Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенә югары башкарма органы житәкчесе) вазыйфасыннан читләштерү турында хокукый акт чыгарган, әлеге хокукый акты рәсми басылып чыккан көннән алып 10 көн эчендә суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

Суд шикаятьне карарга һәм аны тапшырганнан соң

10 көннән дә соңга калмыйча карар кабул итәргә тиеш.

5. Вәкаләтләре район башлыгы вазифасыннан читләштерү турында Татарстан Республикасы Президенты хокукый акты нигезендә вакытыннан алда туктатылган район башлыгы йә район башлыгын отставкага жиберү турында район Советы карары нигезендә әлеге хокукый актка яки суд тәртибендә карар шикаять бирсә, район Советы район Советы тарафыннан үз составыннан сайланучы район башлыгын сайлау турында Карар кабул итәргә хокуклы түгел. 42 Статья. Район Башлыгы Урынбасары

1. Район башлыгы тәкъдиме белән депутатлар арасынан район Советы тарафыннан район башлыгы урынбасары сайлана. Район башлыгы урынбасары яшерен яки ачык тавыш белән сайлана. Тавыш бирү ысулын сайлау турындагы карар район Советы карары белән билгеләнә.

2. Район Советы депутаты район Советы депутатларының билгеләнгән санының яртысыннан артыграгы тавыш бирсә, район башлыгы урынбасары итеп сайланган дип санала.

3. Район башлыгы урынбасары вазыйфаларны район Советы Регламентында билгеләнгән вазыйфаларны бүлүгә туры китереп башкара, район Башлыгы йөкләмәләрен үти

Район башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган яки суд карары буенча сак астында тоту яисә вазыйфадан вакытлыча читләштерү рәвешендә процессуаль мәжбүр итү чаралары кулланган очракта, аның үз вазыйфаларын вакытлыча үти алмавы (авыру яки ялга бәйлә рәвештә) яисә үз вазыйфаларын вакытлыча үти алмавы очрагында аның вәкаләтләрен вакытлыча башкара район башлыгы урынбасары.

4. Район башлыгы район Советына даими нигездә урынбасар сайларга тәкъдим итәргә хокуклы.

4. Район башлыгы урынбасары вәкаләтләре әлеге Уставның 35 статьясында каралган нигезләр буенча вакытыннан алда туктатыла.

5. Район башлыгы урынбасары теләсә кайсы вакытта район Советы карары буенча, район Башлыгы инициативасы буенча кабул ителә торган вазыйфадан яисә депутатлар төркеме таләбе буенча, район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бере күләмендә чакыртып алынырга мөмкин. Район башлыгы урынбасарын чакыртып алу турындагы карар район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

6. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы район башлыгы урынбасары хокуксыз:

1) эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шәхсэн яисә ышанычлы затлар аша шөгыйльләнергә, коммерцияле оешма белән идарә итүдә яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (Россия Федерациясе субъектының муниципаль берәмлекләре советы идарәсендә, муниципаль

берәмлекләрнең бүтән берләшмәләрендә, сәяси партиядә, Профсоюзда билгеләнгән тәртиптә теркәлгән катнашудан тыш, съездда (конференциядә) яки башка ижтимагый оешманың гомуми жыелышында, торак, торак-төзелеш, гараж оешмасының гомуми жыелышында катнашудан тыш кооперативлар, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләре), түләүсез нигездә Россия Федерациясе Президенты яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте акты нигезендә оешманың коллегияль органы эшчәнлегендә катнашудан тыш; муниципаль берәмлек булып торган оешманың идарә һәм ревизия комиссиясе органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә оештыру, муниципаль берәмлек тарафыннан гамәлгә кую тәртибен билгеләүче муниципаль хокукый актлар (акционер, катнашучы) нигезендә муниципаль берәмлек булып тора. устав капиталында катнашу); федераль законнарда каралган башка очраклар;

2) мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

3) Россия Федерациясенә халыкара килешүе яки Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки күзәтү советлары, чит ил коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның башка органнары һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче структур бүлекчеләре составына керергә.

Даими нигездә Вәкаләтләрне башкаручы район башлыгы урынбасары Гражданлык яки жинаять эше яки административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллек очракларыннан тыш) буларак катнаша алмый.

7. Район башлыгы урынбасары «Коррупциягә каршы тору турында» 25.12.2008 ел, № 273-ФЗ Федераль закон, «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 03.12.2012 ел, № 230-ФЗ Федераль закон, 07.05.2013 № 79-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны, вазыйфаларны үтәргә тиеш «аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм аларга ия булуны, акчаларны һәм кыйммәтләрне саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) файдалануны тыю турында».

8. Район башлыгы урынбасары вәкаләтләрен башкару гарантияләре элгәе устав белән федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә билгеләнә. Район Башкарма комитеты житәкчесе

43 Статъя. Район башкарма комитеты - район жирле үзидарәсенә башкарма-боеру органы

1. Район башкарма комитеты район жирле үзидарәсенә башкарма-боеру органы булып тора.

2. Район башкарма комитетының рәсми атамасы «» Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты», кыскартылган исеме – «район Башкарма комитеты».

3. Район башкарма комитеты район Советына, район башлыгына һәм район халкына хисап тотты һәм контрольдә тотылды.

Район башкарма комитетының мөһере, район гербы сурәтләнгән бланклары һәм үз исеме, шулаук Башкарма комитетка Граждан хәле актларын дәүләт теркәвенә алу вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясе гербы сурәтләнгән түгәрәк мөһере бар. 5. Район башкарма комитеты эшчәнлеген тәмин итүгә тотылган чыгымнар Россия Федерациясе бюджетлары чыгымнары классификациясе нигезендә район бюджетында аерым юл белән карала.

44 Статъя. Район башкарма комитеты структурасы

1. Район башкарма комитеты структурасы Район Башкарма комитеты житәкчесе тәкъдиме буенча район Советы тарафыннан раслана.

2. Район башкарма комитеты структурасына район башкарма комитеты житәкчесе, анын урынбасарлары, район башкарма комитетының тармак (функциональ) һәм территориаль органнары керә.

45 Статъя. Район башкарма комитеты вәкаләтләре

1. Район башкарма комитеты: 1) планлаштыру, бюджет, финанс һәм бухгалтерия өлкәсендә:

- район бюджеты проекты (бюджет проекты һәм уртача сроклы финанс планы)төзүне тәмин итә;

- район Советы раславына район бюджеты проекты (бюджет проекты һәм урта сроклы финанс планы) кирәкле документлар һәм материаллар белән кертә

Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә бюджетара трансфертлар бүлөп бирү методикасын һәм аларны бирү тәртибен эзерли һәм раслай;

- район бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын төзүне тәмин итә, район бюджеты үтәлеше турындагы Хисапны район Советы раславына тапшыра;

- муниципаль бурыч белән идарә итүне тәмин итә;

- район бюджеты үтәлешен оештыра;

- район икътисадының һәм социаль өлкәнең торышын характерлаучы статистик күрсәткечләр жыоны һәм әлеге мәгълүматларны дәүләт хакимияте органнарына законнарда билгеләнгән тәртиптә тапшыруны оештыра; - жирлекләренң бюджет тәмин ителеше дәрәжәсен район бюджеты акчалары хисабына тигезләүне тәмин итә;

район Советы карарлары нигезендә муниципаль кыйммәтле кәгазьләр чыгару, кредитлар алу, муниципаль гарантияләр бирү юлы белән муниципаль бурычлар алуны гамәлгә ашыра һәм муниципаль мөлкәткә нигез сала;

- «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында»28.06.2014 № 172-ФЗ Федераль законында каралган стратегик планлаштыру өлкәсендә вәкаләтләргә гамәлгә ашыра;

2) муниципаль милек белән идарә итү, район территориясендә предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән үзара мөнәсәбәтләр өлкәсендә:

- районның муниципаль милкендәге мөлкәт белән идарә итә, муниципаль милек объектларын булдыру, алу, файдалану, боерык бирү һәм арендау мәсьәләләрен хәл итә;

- район Советы карары белән билгеләнгән очрактарда муниципаль милекне читләштерү, шул исәптән аны хосусыйлаштыру турында тәкъдимнәр эзерли һәм район Советы килешүенә (раслауга) кертә; - муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр оештыра, аларның эшчәнлегенң максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслай, муниципаль казна учреждениеләре эшчәнлеген финанс белән тәмин итүне һәм муниципаль йөкләмәне бюджет һәм автоном муниципаль учреждениеләр тарафыннан финанс белән тәмин итүне гамәлгә ашыра;

- муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, оешмалар белән районның икътисадый һәм социаль үсешендә хезмәттәшлек турында шартнамәләр төзи; район территориясендә халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә төрле милек рәвешләрендәге предприятиеләр булдыруга ярдәм итә;

- муниципаль ихтыяждарны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуны гамәлгә ашыра; - бюджет һәм автоном муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итүне гамәлгә ашыра;

- муниципаль предприятие һәм учреждение хезмәткәрләренң хезмәт хакы күләмен һәм шартларын билгели;

- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль учреждениеләр һәм предприятиеләр күрсәткән хезмәтләргә тарифларны район Советы билгеләнгән тәртиптә билгели һәм жайга сала;

- хезмәт күрсәтелә торган административ участка полициянең участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә эш өчен бина бирә;

- 2017 елның 1 гыйнварына кадәр полициянең участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм анын гайлә эгъзаларына күрсәтелгән вазыйфаны башкару чорына торак

урыны бирэ; - депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын үткөрү өчен махсус билгеләнгән урыннарны билгели, шулай ук депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын үткөрү өчен бирелә торган биналар исемлеген һәм аларны бирү тәртибен билгели;

3) территорияль планлаштыру, жирдән файдалану һәм башка табигый ресурслар, әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә: - районның территорияль планлаштыру документлары проектларын, районның башка шәһәр төзелеше документларын эзерли һәм раслауга кертә һәм аларны тормышка ашыруны тәмин итә;

- район территориясендә башкарыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмати системаларын алып баруны гамәлгә ашыра;

- районның муниципаль милкендәге жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны планлаштыра һәм оештыра;

- законда каралган тәртиптә район территориясендәге жир кишәрлекләрен бирә һәм ала;

- районның авыллар арасындагы территориясендә муниципаль жир контролен тормышка ашыра; - экологик хәл турында халыкка хәбәр итә, әйләнә-тирә мохиткә куркыныч тудыручы, табигатьтән файдалану турындагы законнарны бозучы предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларның гамәлләре турында тиешле органнарга хәбәр итә;

- әйләнә-тирә мохитне саклау буенча авыллар арасында характердагы чаралар оештыра

; - район территориясендә каты коммуналь калдыкларны жыю, ташу, эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру, күмү буенча эшчәнлек оештыра;

- район территориясендә дэвалау-сәламәтләндрү урыннарын һәм жирле әһәмияттәге курортларны үстерә, тәмин итә, жирле әһәмияттәге аеруча саклаулы табигать территорияләрен куллану һәм саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыра;

- Россия Федерациясе Су законнары белән билгеләнгән чикләрдә, су объектлары милекчәсе вәкаләтләрен гамәлгә ашыра, гражданның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буйларына иреккә керүен тәмин итүне дә кертеп, шәхси һәм көнкүреш ихтыяжлары өчен гомуми файдаланудагы су объектларыннан файдалану кагыйдәләрен билгели; - муниципаль урман контролен тормышка ашыра;

- район ихтыяжлары өчен ясалма жир участкалары булдыру өчен кирәкле эшләрнең үтәлешен тәмин итә, федераль закон нигезендә ясалма жир участогы булдыру турында килешү төзү хокукына ачык аукцион үткәрә; - «кадастр эшчәнлеге турында» 24.07.2007 ел, № 221-ФЗ Федераль закон нигезендә Комплекслы кадастр эшләрне башкаруны һәм территориянең карта-планын раслауны оештыра;

- районның территорияль планлаштыру схемасын раслый;

- район территориясен планлаштыру буенча районны территорияль планлаштыру схемасы нигезендә эзерләнгән документацияләренә раслый; - район территориясендә башкарыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмати системасын алып баруны, районның муниципаль ихтыяжлары өчен район чикләрендә жир кишәрлекләрен резервлауны һәм алуны гамәлгә ашыра; - индивидуаль торак төзелеше объектының яки бакча йортының планлаштырыла торган параметрларының туры килүе һәм индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакчачылык йортын жир кишәрлегендә урнаштыруның мөмкин булуы турында белдерүләренә жибәрә;

- индивидуаль торак төзелеше объектының яки бакча йортының планлаштырыла торган параметрларының туры килмәве һәм индивидуаль торак төзелеше объектын яки бакчачылык йортын жир кишәрлегендә урнаштыруның рөхсәт ителмәве турында хәбәр итә;

- районның тиешле торак территорияләрендә урнашкан жир участкаларында шәхси торак яки бакча йорты объектларын төзү яки реконструкцияләү вакытында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарның таләпләренә туры килүе яки туры килмәве турында хәбәр итә;

- Россия Федерациясенең гражданлык законнары нигезендә, торакара территориядә урнашкан үз белдеге белән төзелгән бинаны сүтү яки билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карарлар, максатчан билгеләнеше буенча кулланылмый торган яисә Россия Федерациясе законнарын бозып файдаланыла торган һәм районның авылара территориясендә урнашкан жир участогын тартып алу турында карарлар кабул итә;

- Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексында каралган очрақларда билгеләнгән таләпләргә туры китереп, авыллар арасындагы территориядә урнашкан башбаштак корылманы сүтүне яисә аны тиешле таләпләргә туры китерүне гамәлгә ашыра

- район чикләреннән тыш, жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеген гамәлгә ашыра;

- район чикләрендә торак пункт чикләреннән тыш жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышын муниципаль контрольдә тотуны, юл хәрәкәтен оештыруны һәм аларда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итүне, шулай ук автомобиль юлларыннан файдалану һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны гамәлгә ашыра;

4) Төзелеш, транспорт һәм элементә өлкәсендә:

- район территориясендә торак төзелеше өчен шартлар тудыруны тәмин итә;

- район чикләрендә торак пункт чикләреннән тыш жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеген гамәлгә ашыруны, район чикләрендә торак пункт чикләреннән тыш жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышына муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны, юл хәрәкәтен оештыруны, аларда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итүне, шулай ук автомобиль юлларыннан файдалану һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәмин итә;

- район чикләрендәге торак пунктлар арасында халыкка хезмәт күрсәтүче Жәмәгать транспорты тукталышлары маршрутларын, хәрәкәт графигын, тукталыш урыннарын раслый яки килештерә;

- район чикләрендәге торак пунктлардан читтә жәмәгать транспорты тукталышлары өчен билгеләнгән урыннарны төзекләндерүне тәмин итә;

- жирлекләрне элементә хезмәте белән тәмин итү өчен шартлар тудыра;

5) торак-коммуналь, көнкүреш, сәүдә һәм башка хезмәт күрсәтү, шулай ук төзекләндерү һәм авыл хужалыгы өлкәсендә: - энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны гамәлгә ашыра;

район чикләрендәге муниципаль торак фонды биналары тәшкил иткән күпфатирлы йортларга энергетик тикшерү үткәрүне оештыра; энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру турындагы законнарда каралган башка чараларны оештыра һәм үткәрә;

- район чикләрендә жирлекләрне электр һәм газ белән тәмин итүне оештыра; - «су белән тәмин итү һәм ташландык суларны ағызу турында» 07.12.2011 ел, № 416-ФЗ Федераль законнда каралган су белән тәмин итү һәм ташландык суларны ағызу өлкәсендә вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;

- «жылылык белән тәмин итү турында» 27.07.2010 ел, № 190-ФЗ Федераль законда каралган жылылык белән тәмин итүне оештыру вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;

- район составына кергән жирлекләрне жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте белән тәмин итү өчен шартлар тудыра;

- жирлекара китапханәләр тарафыннан халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне, аларның китапханә фондларын комплектауны һәм саклауны оештыра;

- ритуаль хезмәтләр күрсәтүне оештыра һәм жирлекара Күмү урыннарын карап тотуны тәмин итә

; - район составына кергән жирлекләрдә жирле традицион халык сәнгәтен үстерү өчен шартлар тудыра;

- район составына керүче жирлекләрне ялны оештыру буенча хезмәтләр һәм мәдәният оешмалары белән тәмин итү өчен шартлар булдыруны тәмин итә;

- жирлекләрде авыл хужалыгы производствосын үстерү, авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарын киңәйтү өчен шартлар тудыра,

Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерүгә ярдәм итә, социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга, хәйрия эшчәнлегенә һәм ирекле ярдәмгә ярдәм күрсәтә;

- район территориясендә физик культура, мәктәп спорты һәм массакүләм спорт үсеше өчен шартлар тудыра, районның рәсми физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт чараларын үткәрүне оештыра;

- реклама конструкцияләрен урнаштыру схемаларын раслый, район территориясендә реклама конструкцияләрен урнаштыруга һәм эксплуатациялүгә рөхсәт бирә, андый рөхсәтләрне гамәлдән чыгара, " реклама турында «13.03.2006 ел, № 38-ФЗ Федераль закон нигезендә район территориясендә үз белдеге белән урнаштырылган реклама конструкцияләрен сүтү турында күрсәтмәләр бирә; - район милкендәге мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклауны, куллануны һәм популярлаштыруны, район территориясендә урнашкан жирле (муниципаль) эһәмияттәге мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклауны тәэмин итә;

күпфатирлы йортлардагы бина милекчеләренә капитал ремонт фондын формалаштыру ысуллары, капитал ремонт фондын формалаштыру ысулын сайлау тәртибе турында хәбәр итә;

- күпфатирлы йортларда гомуми милекне капитал ремонтлауда кичектергесез ихтыяж килеп чыкканда, жирле бюджет акчалары исәбеннән кире һәм кире кайтарылмый торган нигездә өстәмә ярдәм күрсәтү тәртибен һәм исемлеген раслауны гамәлгә ашыра.

б) Мәгариф һәм сәламәтлек саклау өлкәсендә:

- муниципаль мәгариф оешмаларында (Федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә төп гомуми белем программаларын гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү вәкаләтләрәннән тыш) төп гомуми белем бирү программалары буенча һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыра, муниципаль мәгариф оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне оештыра (финанс белән тәэмин ителеше дәүләт хакимияте органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган Балаларга өстәмә белем бирүдән тыш) балаларны карау һәм карау өчен шартлар тудыра, шулай ук каникул вакытында балаларның ялын оештыруны тәэмин итү буенча үз вәкаләтләре чикләрендә, шул исәптән аларның тормыш һәм сәламәтлек куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча чараларны гамәлгә ашыра;

-гражданның түләүсез медицина ярдәме күрсәтү буенча дәүләт гарантияләренә территорияль программасы нигезендә район территориясендә (Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган башкарма хакимиятнең федераль органына буйсына торган медицина оешмаларында медицина ярдәме белән тәэмин ителә торган территорияләр исемлегенә кертелгән жирлекләрдән тыш) медицина ярдәме күрсәтү өчен шартлар тудыра;

- балалар һәм яшьләр белән эшләр буенча жирлекарә характердагы чаралар оештыра һәм тормышка ашыра;

7) гражданның хокукларын һәм ирекләрен саклау, законлылыкны тәэмин итү, Халыкны һәм территорияне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә:

район территориясендә законнарның, дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары актларының үтәлешен, гражданның хокукларын һәм ирекләрен саклауны тәэмин итә;

- билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән судта яки арбитраж судында жирле үзидарә хокукларын бозучы дәүләт хакимияте органнары һәм дәүләт вазыйфай затлары, предприятие, учреждение, оешма актларына шикаять бирә; - федераль закон нигезендә муниципаль милиция тарафыннан жәмәгать тәртибен саклауны оештыруны тәэмин итә; - район чикләрендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтүдә һәм бетерүдә катнаша;

- территорияль оборона һәм гражданның оборонасы, халыкны һәм район территориясен табигий һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча чаралар оештыра һәм тәэмин итә; гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен жирле финанс һәм матди ресурслар резервлары булдыруны тәэмин итә; - район территориясендәге муниципаль предприятиеләрне һәм

учреждениеләрне мобилизацион эзерләү чараларын оештыра һәм гамәлгә ашыра; - үз вәкаләтләре чикләрендә һәм билгеләнгән тәртиптә гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы я

исә барлыкка килү турында халыкка вакытында хәбәр итүне тәмин итә;

- су объектларында кешеләрнең иминлеген тәмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау чараларын тормышка ашыруны тәмин итә;

- жирле референдум, район чикләрен үзгәртү, районны үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирүне оештыру һәм матди-техник яктан тәмин итүне гамәлгә ашыра; - район чикләрендә коррупциягә каршы көрәш чараларын башкара; - милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгытуга, район территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниәтен үстерүгә, аз санлы халыкларның һәм башка милли азчылыкларның хокукларын гамәлгә ашыруга, мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясен тәмин итүгә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны эшли һәм гамәлгә ашыра.

8) районның жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен үтәү өлкәсендә: - федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә районның жирле үзидарә

органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра; - дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен тапшырылган матди һәм финанс чараларын тиешле дәрәжәдә куллануны тәмин итә һәм исәп-хисап алып бара;

- тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен тиешле федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашыру турында хисаплар тапшыра;

- район Советы карарлары нигезендә үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен районның жирле үзидарә органнары карамагындагы Матди ресурслардан һәм финанс чараларынан өстәмә файдалануны тәмин итә;

9) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 № 131-ФЗ Федераль законы һәм «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 28.07.2004 № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы нигезендә: - авыл жирлекләре чикләрендә Халыкны электр, жылылык һәм газ белән тәмин итүне Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә оештыра; - жылылык белән тәмин итүнең бердәм жылылык белән тәмин итүче оешма тарафыннан жылылык белән тәмин итү системасының үсеш, ышанычлылыгын һәм энергетика нәтижелелеген арттыру өчен кирәкле булган жылылык белән тәмин итү объектларын төзү, реконструкцияләү яки модернизацияләү чараларын башкаруны муниципаль жылылык белән тәмин итүнең бәя зоналарында «О 27.07.2010 № 190-ФЗ Федераль законда билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә жылылык белән тәмин итү схемасында гамәлгә ашыра жылылык белән тәмин итү»;

- авыл жирлекләренең торак пунктлары чикләрендә, шул исәптән машина кую урыннары (парковка урыннары) булдыруны һәм эшләвен тәмин итүне, авыл жирлекләренең торак пунктлары чикләрендә жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышына муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны, юл хәрәкәтен оештыруны, шулай ук автомобиль юлларынан файдалану һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә юл эшчәнлеген башкаруны тәмин итә;

- авыл жирлекләрендә яшәүчеләрне һәм аз керемле гражданнарны торак урыннары белән тәмин итүне оештыра, муниципаль торак фондын төзүне һәм карап тотуны оештыра, торак төзелеше өчен шартлар тудыра, муниципаль торак контролен, шулай ук торак законнары нигезендә жирле үзидарә органнарының башка вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

- халыкка транспорт хезмәте күрсәтү өчен шартлар тудыра һәм авыл жирлекләре чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыруны тәмин итә; - үз вәкаләтләре чикләрендә террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалау, шулай ук авыл жирлекләре чикләрендә террорчылык һәм экстремизм нәтижеләрен минимальләштерү һәм бетерү буенча чаралар күрүне тәмин итә;

- авыл жирлекләре чикләрендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтүдә һәм бетерүдә катнаша;

- халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне, авыл жирлекләре китапханәләренең китапханә фондларын комплектлауны һәм саклауны оештыра; - авыл жирлекләре милкендәгә мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклауны, куллануны һәм популярлаштыруны, жирле (муниципаль) әһәмияттәгә мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне), күрсәтелгән жирлекләр территорияләрендә урнашкан урыннарны (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) саклауны тәэмин итә; - жирле традицион халык сәнгәте ижатын үстерү өчен шартлар тудыра, авыл жирлекләрендә халык һөнәрчелеген саклауда, торгызуда һәм үстерүдә катнаша; - жирлекләренең генераль планнарын, жирдән файдалану кагыйдәләрен һәм төзелешләренә раслауны гамәлгә ашыра;

- жирлекнең генераль планнары нигезендә район территориясен планлаштыру буенча әзерләнгән документларны раслауны гамәлгә ашыра;

- төзелешкә (Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексында, башка федераль законнарда каралган очрактан тыш), жирлек территориясендә урнашкан капитал төзелеш объектларын төзегәндә, реконструкцияләгәндә объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәтләр бирә;

- жирлекләренең шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслауны гамәлгә ашыра;

- муниципаль ихтыяжлар өчен жирләренә резервлауны һәм жирлек чикләрен тартып алуны гамәлгә ашыра;

- жирлек чикләрендә муниципаль жир контролен тормышка ашыра;

- Россия Федерациясенең шәһәр төзелеш кодексында каралган очрактарда, биналарны, корылмаларны тикшерүне һәм мондый тикшерүләр барышында ачыкланган бозуларны бетерү турында киңәшләр бирүне гамәлгә ашыра; - индивидуаль торак төзелеш яки бакча йорты объекттын төзү яки реконструкцияләү турында белдерүдә күрсәтелгән хәбәрнамәләргә (алга таба

- планлаштырыла торган төзелеш параметрларына һәм индивидуаль торак төзелеш объекттын яки бакчачылык йортын жир кишәрлегендә урнаштыруның рөхсәт ителүенә хәбәрнамә жиберә;

- индивидуаль торак төзелеш объектның яки бакча йортының планлаштырыла торган параметрларының тиешле параметрларга туры килмәве яки индивидуаль торак төзелеш объекттын яки бакчачылык йортын жирләргә урнаштыруның рөхсәт ителмәве турында хәбәр итә

индивидуаль торак яки бакча йортлары төзелгән яки үзгәртеп корылган объектларының, жирлек территорияләрендә урнашкан жир участкаларында шәхси торак яки бакча йортлары объектларын төзегәндә яки үзгәртеп корганда шәһәр төзелеш эшчәнлегә турындагы законнар таләпләренә туры килмәве яки туры килмәве турында хәбәр итә;

- Россия Федерациясенең гражданлык законнары нигезендә, рөхсәтсез төзелешне сүтү турында карарлар кабул итә, яисә рөхсәт ителгән төзелеш объектларын төзү, үзгәртеп кору, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре, территорияне планлаштыру буенча документлар, яисә федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләргә туры китерелә (алга таба-рөхсәтсез төзелешне сүтү яки рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзүнең, үзгәртеп коруның иң чик параметрларына туры китерү турында карарлар кабул итә. билгеләнгән таләпләр белән);

- максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмый торган яисә Россия Федерациясә законнарын бозып файдаланыла торган жир кишәрлеген алу турында Карар кабул итә; - Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексында каралган очрактарда үз белдегә белән төзелгән бинаны сүтүне яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерүне гамәлгә ашыра;

- муниципаль урман контролен тормышка ашыра;

- территориаль оборона һәм гражданнар оборонасы, халыкны һәм авыл жирлекләре территорияләрен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклауны оештыра һәм тәэмин итә;

- авыл жирлекләре территорияләрендә авария-коткару хезмәтләре яки авария-коткару формирваниеләре булдыруны, карап тотуны һәм аларның эшчәнлеген оештыруны тәэмин итә;

- авыл жирлекләре территорияләрендә урнашкан су объектларында кешеләрнең иминлеген тәмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау чараларын тормышка ашыруны тәмин итә;

- авыл жирлекләре территориясендә дөвалау-савыктыру урыннарын һәм жирле эһәмияттәге курортларны саклауны булдыра, тәмин итә, жирле эһәмияттәге аеруча саклаулы табигый территорияләрне куллану һәм саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыра;

- Россия Федерациясе Су законнары белән билгеләнгән чикләрдә су объектлары милекчесе вәкаләтләрен гамәлгә ашыра, халыкка аларны куллануның чикләре турында хәбәр итә;

- муниципаль урман контролен тормышка ашыра;

- хезмәт күрсәтелә торган административ участокларда полициянең участок уполномоченныйлары вазыйфаларын биләүче хезмәткәрләргә эш урыннары бирә

; - полициянең участок уполномоченныйлары вазыйфаларын биләүче хезмәткәрләргә һәм аларның гаилә әгъзаларына әлегә вазыйфаны башкару чорына хезмәткәрләр тарафыннан торак урыннары бирә;

- социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга "коммерцияле булмаган оешмалар турында" 12.01.1996 № 7-ФЗ Федераль законның 31.1 һәм 31.3 статьяларында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә ярдәм күрсәтүне тәмин итә;

- авыл жирлекләре ихтыяжлары өчен ясалма жир участкалары булдыру өчен кирәкле эшләрнең үтәлешен тәмин итә, федераль закон нигезендә ясалма жир участогы булдыру турында килешү төзү хокукына ачык аукцион үткәрә;

- авыл жирлекләре чикләрендә коррупциягә каршы көрәш чараларын башкара;

- «кадастр эшчәнлеге турында» 24.07.2007 ел, № 221-ФЗ Федераль закон нигезендә жирлекләр территориясендә Комплекслы кадастр эшләрен башкаруда катнаша;

10) башка вәкаләтләр: - муниципаль хезмәтләр реестрын формалаштыру һәм алып бару тәртибен билгели; - муниципаль архив эшчәнлеген тәмин итә; - федераль законнар нигезендә үз вәкаләтләре чикләрендә халыкка һәм тышкы икътисадый багланышларны гамәлгә ашыра;

-адреслар бирелә, адресларны үзгәртә, юкка чыгара, урам-юл челтәре элементларына (федераль эһәмияттәге автомобиль юлларыннан, төбәк эһәмиятендәге автомобиль юлларыннан яки муниципальара эһәмияттәге автомобиль юлларыннан тыш), районның авылара территориясе чикләрендәге планлаштыру структурасы элементларына исемнәр бирә, мондый исемнәрне үзгәртә, юкка чыгара, Дәүләт адреслы реестрында мәгълүмат урнаштыра;

-Россия Федерациясендә муниципаль-хосусый партнерлык өлкәсендә ачык партнер булып тора һәм «Россия Федерациясендә дәүләти-хосусый партнерлык, муниципаль-хосусый партнерлык һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында»13.07.2015 ел, № 224-ФЗ Федераль законның 18 статьясындагы 2 өлешендә каралган вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора

- районның жирле эһәмияттәге мәсьәләләре буенча, законнар, әлегә Устав, район Советы карарлары белән район Советы, район башлыгы яки районның башка жирле үзидарә органнары компетенциясенә кертелгән вәкаләтләрдән тыш, башка вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

2. Башкарма комитет районның жирле эһәмияткә ия булмаган мәсьәләләрен хәл итү буенча түбәндәге вәкаләтләрен гамәлгә ашыра: - район музейлары оештыра; - опека һәм попечительлек эшчәнлеген тормышка ашыруда катнаша; - район территориясендә жирле милли-мәдәни автономияләрнең хокукларын гамәлгә ашыруга бәйле эшчәнлекне тормышка ашыру өчен шартлар тудыра;

- Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм район территориясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендәге чараларны тормышка ашыруга ярдәм итә;

- туризм үсеше өчен шартлар тудыра

;

- кеше хокукларын тәмин итүгә жәмәгать контролен һәм мәжбүри тоту урыннарындагы затларга ярдәм күрсәтүче ижтимагый күзәтү комиссияләренә ярдәм күрсәтә;

- инвалидларның ижтимагый берләшмәләренә, шулай ук инвалидларның гомумроссия ижтимагый берләшмәләре оештырган оешмаларга «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында» 24.11.1995 ел, № 181-ФЗ Федераль закон нигезендә ярдәм күрсәтә; - «жан һәм аның компонентларын донорлау турында» 20.07.2012 № 125-ФЗ Федераль законда каралган чараларны гамәлгә ашыра;

- торак пункттың урнашкан нотариус торак пункттың булмаган очракта, законнарда каралган нотариаль гамәлләр кыла; - оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларының сыйфатын бәйсез бәяләүне үткәрүне оештыру өчен шартлар тудыра, шулай ук ведомство карамагындагы оешмалар житәкчеләре эшчәнлеген бәяләгәндә оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларының сыйфатын бәйсез бәяләү нәтижәләрен куллану һәм оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларының сыйфатын бәйсез бәяләү нәтижәләре буенча ачыкланган кимчелекләрне бетерү буенча чаралар күрүне контрольдә тоту, федераль законнар нигезендә; - "Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында» 23.06.2016 № 182-ФЗ Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә чаралар үткәрә;

- инвалидларның, сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән затларның, адаптив физик культураны һәм адаптив спортны үстерүгә ярдәм итә;

- "кулланучылар хокукларын яклау турында" 1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы Россия Федерациясе Законында каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыра.

3. Район башкарма комитеты, законнар, әлеге Устав, район Советы карарлары белән район Советы, район башлыгы яки районның башка жирле үзидарә органнары компетенциясенә кертелгән вәкаләтләрдән тыш, районның жирле эһәмиятгә мөһәммәләре буенча башка вәкаләтләргә дә башкара. 4. Район башкарма комитеты Муниципаль контрольне тормышка ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендә район башкарма комитеты вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) Тиешле территориядә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру. Муниципаль контроль төрләре һәм аларны тормышка ашыруга вәкаләтле жирле үзидарә органнары исемлегә район Советы билгеләгән тәртиптә алып барыла;

2) жирле үзидарә органнарына вәкаләтләр бирелгән региональ дәүләт контролен (күзәтчеләген) оештыру һәм гамәлгә ашыру

;

3) эшчәнлекнең тиешле өлкәләрендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның административ регламентларын эшләү, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә вәкаләтле органнары тарафыннан раслана торган типлаштырылган административ регламентлар, региональ дәүләт контролен (күзәтчеләген) гамәлгә ашыруның административ регламентлары нигезендә жирле үзидарә органнарына вәкаләтләр бирелгән. Күрсәтелгән административ регламентларны эшләү һәм кабул итү Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла;

4) эшчәнлекнең тиешле өлкәләрендә муниципаль контрольнең нәтижәләгәнә мониторинг оештыру һәм уздыру, аны уздыру күрсәткеләре һәм методикасы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан раслана;

5) федераль законнарда, законнарда һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында каралган башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыру. Муниципаль контрольне турыдан-туры гамәлгә ашыру функцияләре, мондый органнарның статусын билгеләүче хокукый актлар нигезендә, район башкарма комитеты органнарына йөкләнергә мөмкин. Муниципаль контрольне тормышка ашыру, юридик затларны, шәхси эшмәкәрләргә тикшерүне оештыру һәм үткәрү белән бәйлә мөнәсәбәтләргә карата «дәүләт контролен (күзәтчеләген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшкүарларның хокукларын яклау турында» 26.12.2008 ел, № 294-ФЗ Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

5. Район башкарма комитеты жирле әһәмияттәге террорчылыкны профилактикалауда катнашу мәсьәләләрен хәл иткәндә, шулай ук аның чагылышларының нәтижәләрен минимальләштерүдә һәм бетерүдә катнашканда:

1) террорчылыкны профилактикалау, шулай ук аның чагылышларының нәтижәләрен минимальләштерү һәм бетерү өлкәсендә муниципаль программалар эшли һәм гамәлгә ашыра;

2) муниципаль берәмлекләрдә терроризмның асылын һәм аның ижтимагый куркынычын аңлату, шулай ук гражданның террорчылык идеологиясен кабул итмәү, шул исәптән мәгълүмат материалларын, басма продукцияне тарату, аңлату эшләре һәм башка чаралар үткөрү буенча мәгълүмати-пропаганда чаралары оештыра һәм үткәрә;

3) террорчылыкны профилактикалау чараларында, шулай ук федераль башкарма хакимият органнары яисә Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан оештырыла торган аның чагылышларын минимальләштерү һәм бетерү буенча чараларда катнаша;

4) муниципаль милектә булган яки жирле үзидарә органнары карамагында булган объектларның террорчылыкка каршы яклануына таләпләрне үтәүне тәмин итә;

5) терроризмны профилактикалауда катнашу мәсьәләләре буенча, шулай ук аның нәтижәләрен минимальләштерү һәм бетерү мәсьәләләре буенча тәкъдимнәрне Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына жиберә;

6) терроризмны профилактикалауда катнашу буенча жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү буенча, шулай ук аның чагылышларының нәтижәләрен минимальләштерүдә һәм бетерүдә башка вәкаләтләр башкара.

46 Статъя. Район башкарма комитеты житәкчесе

1. Район башкарма комитетын Башкарма комитет житәкчесе житәкли.

2. Район башкарма комитеты житәкчесе әлеге вазыйфага контракт буенча билгеләнәп куела торган район жирле үзидарәсенә вазыйфай заты булып тора.

3. Район башкарма комитеты житәкчесе үз вәкаләтләрен даими нигездә башкара

4. Аерым оештыру-боеру функцияләрен башкару өчен район Башкарма комитеты житәкчесенә урынбасарлары бар. Жирлек башкарма комитеты житәкчесе вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган яисә суд карары буенча сак астында тоту яисә вазыйфадан вакытлыча читләштерү чараларын куллану очрагында, аның үз вазыйфаларын вакытлыча үтәмәве очрагында (авыру яисә ялга китү сәбәпле) яки үз вазыйфаларын вакытлыча үти алмавы очрагында, аның вәкаләтләрен вакытлыча башкаручы башкарма комитет житәкчесенә урынбасарларының берсе билгеләнгән вазыйфаларга туры китереп башкара.

5. Район башкарма комитеты житәкчесе, мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, эшмәкәрлек, шулай ук бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә хокуклы түгел. Шулай ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек чит дөүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүе яки Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса. Район башкарма комитеты житәкчесе, Россия Федерациясенә халыкара килешүе яки Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче структур бүлекчәләренә составына керергә хокуклы түгел.

6. Район башкарма комитеты житәкчесе «коррупциягә каршы тору турында» 25.12.2008 ел, № 273-ФЗ Федераль закон, «дөүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 03.12.2012 ел, № 230-ФЗ Федераль закон, 07.05.2013 ел, № 79 Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләренә, тьюларны, вазыйфаларны башкаруга тиеш-«аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счет (кертемнәр) ачуны һәм счет (кертемнәр) саклауны, акчаларны һәм кыйммәтләрен саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) файдалануны тью турында» Федераль закон.

47 Статья. Район башкарма комитеты житәкчесен билгеләү тәртибе

1. Район башкарма комитеты житәкчесен билгеләү конкурс нигезендә үткәрелә. Конкурс шартлары, аны үткәрү датасы, вакыты һәм урыны турында мәгълүматлар, контракт проекты массакуләм мәгълүмат чараларында конкурс үткәрелгән көнгә кадәр 20 көннән дә сонга калмыйча бастырылырга тиеш.

2. Конкурс үткәрү өчен Конкурс комиссиясе төзелә. Конкурс комиссиясе әгъзаларының гомуми саны район Советы тарафыннан билгеләнә. Конкурс комиссиясе әгъзаларының яртысы район Советы, калган яртысы Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) тарафыннан билгеләнә.

3. Зат район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасына конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасынан район Советы тарафыннан билгеләнә

4. Район башкарма комитеты житәкчесе өчен контракт шартлары район Советы тарафыннан раслана. Федераль закон яисә Татарстан Республикасы законы белән районның жирле үзидарә органнарына аерым дәүләт вәкаләтләрен тапшырган очракта контрактка мәжбүри рәвештә Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән шартлар кертелә.

5. Район башкарма комитеты житәкчесе белән район башлыгы Контракт төзи.

48 Статья. Район башкарма комитеты житәкчесенә вәкаләтләре вакыты

1. Район башкарма комитеты житәкчесе затны Башкарма комитет житәкчесе вазыйфасына билгеләү турында Карар кабул иткән район Советы вәкаләтләре срогына билгеләнә һәм 5 ел тәшкит итә.

2. Район Советы вәкаләтләре срогы чыкканнан соң район Башкарма комитеты житәкчесе үз вәкаләтләрен район башкарма комитетының яңа житәкчесен билгеләнгән тәртиптә билгеләгәнчә дөвам итә. 49 Статья. Район башкарма комитеты житәкчесе вәкаләтләре Башкарма комитет житәкчесе:

1) район башкарма комитеты эшчәнлегенә бердәм идарә принципларында житәкчелек итә һәм аның компетенциясенә кергән вәкаләтләренә үтәү өчен шәхси жаваплылык тотат;

2) район Советы, район Башлыгы, районның башка жирле үзидарә органнары һәм башка муниципаль берәмлекләр, дәүләт хакимияте органнары, гражданныр һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә район Башкарма комитетыннан вәкил;

3) район Советы каравына район бюджеты проектларын һәм аның үтәләше турында хисаплар тәкъдим итә;

4) район Советы каравына районның социаль-икътисадый үсешә стратегиясе проектларын һәм аларның үтәләше турында хисаплар тәкъдим итә;

5) район Советы раславына район Башкарма комитеты структурасы проектын кертә, район башкарма комитетының штат расписаниесен хезмәткәрләренң иң чик саны һәм хезмәткә түләү фонды раслаган структура нигезендә раслый;

6) район башлыгы белән килештереп билгели һәм район башкарма комитеты житәкчесе урынбасарларын вазыйфаларыннан азат итә, алар арасында вазыйфаларны бүлә, муниципаль хезмәткәрләренә һәм район башкарма комитетының башка хезмәткәрләрен вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә, аларның эшчәнлеген контрольдә тотат, бүләкләү һәм дисциплинар жаваплылык чараларын куллана;

7) расланган бюджет нигезендә үз вәкаләтләре чикләрендә район акчалары белән эш итә;

8) район Советы карарлары нигезендә муниципаль кыйммәтлә кәгазьләр чыгару, кредитлар алу, муниципаль милекне залогка тапшыру һәм муниципаль гарантияләр бирү юлы белән муниципаль бурычлар алуны гамәлгә ашыра;

9) район Башкарма комитеты тарафыннан районның жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра һәм гамәлгә ашыра, аларның үтәләше өчен шәхси жавап тотат;

тиешле законнар нигезендә һәм үтәләше буенча тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча хокукый актлар чыгара;

10) район башкарма комитеты компетенциясенә кертелгән жирле эһәмияттәге мәсьәләләр буенча хокукый актлар, шулай ук район башкарма комитеты эшен оештыру мәсьәләләре буенча хокукый актлар чыгара;

11) елына ким дигәндә бер тапкыр яисә район башлыгы, район Советы таләбе буенча район Советына район Башкарма комитеты эшчәнлегә һәм эшчәнлегә турында хисаплар тапшыра;

12) халыкка район башкарма комитеты эшчәнлегә турында даими мәгълүмат бирә, район башкарма комитеты хезмәткәрләре тарафыннан гражданның кабул итүне оештыра, айга ким дигәндә бер тапкыр гражданның кабул итә, гражданның тәкъдимнәрен, гаризаларын һәм шикаятләрен карый, алар буенча карарлар кабул итә;

13) дәүләт һәм башка органнарда район мәнфәгатьләрен тәмин итү һәм яклау буенча чаралар күрә, район башкарма комитеты исемнән судка гариза бирә, ышанычнамәләр бирә;

14) Район Советы раславына район башкарма комитеты органнары турындагы нигезләмәләр проектларын тәкъдим итә;

15) район Советы билгеләгән тәртиптә район башкарма комитеты органнары житәкчеләрен вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә;

16) район башлыгы тәкъдиме белән районның финанс-бюджет палатасы рәисе, районның Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы рәисе билгеләнә һәм аларның отставкасын кабул итә;

17) законнар, әлегә Устав, район Советы карарлары һәм төзелгән контракт нигезендә башка вәкаләтләр башкара.

50 Статъя. Район башкарма комитеты житәкчесе вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Район башкарма комитеты житәкчесенә вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) ошнз теләге белән отставкага китү;

3) Бу мәкаләнен 2 яки 3 өләше нигезендә контрактны туктату;

4) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 74 статьясы нигезендә вазыйфадан азат итү;

5) суд тарафыннан сәләтсез яки чикләнгән сәләтле дип тану;

6) суд тарафыннан Билгесез югалган яки үлгән дип игълан итү;

7) судның гаепләү хөкеменә законлы көченә керүе;

8) даими яшәү өчен Россия Федерациясеннән читкә чыгу;

9) Россия Федерациясе гражданның туктату, чит ил дәүләтенә гражданның туктату, Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданның туктату, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланьрга, аларга чит дәүләт гражданның сатып алырга яисә яшәү өчен төр яисә Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә катнашмый торган чит дәүләт территориясендә Россия Федерациясе гражданының даими яшәү хокукын раслаучы башка документ алырга хокуклы. аның нигезендә чит ил гражданның булган Россия Федерациясе гражданы жирле үзидарә органнарына сайланьрга хокуклы

;

10) хәрби хезмәткә чакыру яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә юнәлеш;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 13 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла торган районны үзгәртеп корулар;

12) Район чикләрен үзгәртү нәтижәсендә район сайлаучыларының саны 25 процентка арткан;

13) район башлыгы вазыйфасына керешү, район башкарма комитеты житәкчесе вәкаләтләрен башкаручы;

14) гражданны турыдан-туры ихтыяр белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен таләп ителә торган муниципаль хокукый актны бастырып чыгару срогын бозулар;

15) «коррупциягә каршы көрәш турында» 25.12.2008 ел, № 273-ФЗ Федераль закон, «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 03.12.2012 ел, № 230-ФЗ Федераль закон, 07.05.2013 ел, № 79 Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны, вазыйфаларны үтәмәүне үтәмәү-«аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счет (кертемнәр) ачуны һәм счет (кертемнәр) булуны, акчаларны һәм кыйммәтләргә саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) файдалануны тыю турында» Федераль закон. 2. Башкарма комитет житәкчесе белән контракт яклар килешүе буенча яки гариза нигезендә суд тәртибендә туктатылырга мөмкин:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итүгә кагылышлы контракт шартларын бозуга бәйле рәвештә, шулай ук әлеге Уставның 45 статьясындагы 5 өлешендә билгеләнгән чикләүләргә үтәмәүгә бәйле рәвештә, район Советы яки район башлыклары контракт шартларын бозуга бәйле рәвештә;

2) Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) - Федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән район жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга кагылышлы, шулай ук әлеге Уставның 45 статьясындагы 5 өлешендә билгеләнгән чикләүләргә үтәмәүгә бәйле рәвештә контракт шартларын бозуга бәйле рәвештә; 3) район башкарма комитеты житәкчесе

- районның жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары тарафыннан контракт шартлары бозылу сәбәпле.

3. Район башкарма комитеты житәкчесе белән контракт чикләүләргә, тыюларны үтәмәү, «коррупциягә каршы көрәш турында» 25.12.2008 ел, № 273-ФЗ Федераль закон, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 03.12.2012 ел, № 230-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән бурычларны үтәмәү сәбәпле, Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) гаризасы нигезендә суд тәртибендә туктатылырга мөмкин дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның керемнәренә чыгымнарын«» аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм счетлары (кертемнәре) булуны, акчаларын һәм кыйммәтләргә саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) алардан файдалануны тыю турында " 79-ФЗ номерлы федераль закон белән, дәрәжәләргә һәм керемнәргә, чыгымнары, мөлкәткә һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләргә турында 3 нигезендә тапшырыла торган белешмәләргә тулылыгы

БҮЛЕК VI. РАЙОН СОВЕТЫ, РАЙОН БАШЛЫГЫ ҺӘМ РАЙОН БАШКАРМА КОМИТЕТЫ АРАСЫНДАГЫ МӨНӘСӘБӘТЛӘР

Статья 51 Район Советы, район башлыгы һәм район Башкарма комитетының үзара эшчәнлек нигезләре

1. Әлеге устав белән билгеләнгән вәкаләтләргә бүлешү нигезендә район Советы, район башлыгы һәм район Башкарма комитеты үз вәкаләтләрен мөстәкыйль башкара.

2. Район Советы һәм район Башкарма комитеты районның икътисади һәм социаль үсеш процесслары белән нәтижәле идарә итү максатыннан законнарда, әлеге уставта билгеләнгән формаларда һәм халык мәнфәгатләрендә хезмәттәшлек итәргә бурычлы.

3. Район Советы һәм район Башкарма комитеты кабул ителгән хокукый актларны имза салынганнан соң жиде көн эчендә бер-берсенә жиберә.

4. Район Советы, район башлыгы район башкарма комитеты житәкчесенә район башкарма комитетының хокукый актларын, район башкарма комитетының башка вазыйфай затларын кабул итү, бетерү, үзгәртү турындагы тәкъдим белән мөрәжәгать итәргә, шулай ук аларны суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

5. Район башкарма комитеты житәкчесе район Советына, район башлыгына район Советының, район башлыгының хокукый актларын кабул итү, бетерү, үзгәртү турындагы тәкъдим белән мөрәжәгать итәргә, шулай ук аларны суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

6. Район башлыгы район Башкарма комитеты житәкчесенә район Советының эш планнарын һәм район Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә район Советы карарлары проектларын жиберә.

7. Район Советы утырышларында, аның органнары утырышларында, район башлыгы үткәрә торган утырышларда киңәш бирү хокукы белән район Башкарма комитеты житәкчесе, аның урынбасарлары яки вәкаләтле затлар катнаша ала. Язма чакыру булган очракта район башкарма комитетының вазифаи затлары район Советы утырышында катнашырга тиеш.

8. Район башкарма комитеты житәкчесе үткәргән утырышларда район башлыгы, район Советы депутатлары катнаша ала.

52 Статья. Район жирле үзидарә органнары арасында бәхәсләрне хәл итү Районның жирле үзидарә органнары арасында аларның вәкаләтләрен гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча бәхәсләр килештерү процедураларын уздыру яисә суд тәртибендә хәл ителә

Бүлек VII. РАЙОННЫҢ БАШКА ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘ ОРГАННАРЫ

53 Статья. Район Контроль-хисап палатасы 1. Район Контроль-хисап палатасы даими эшләуче, тышкы муниципаль финанс тикшерүе органы булып тора һәм район Советы тарафыннан төзелә.

2. Районның контроль-хисап палатасы рәис, рәис урынбасары һәм аудитордан тора. 2. Контроль-хисап палатасының оештыру һәм эшчәнлек тәртибе, вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән «Россия Федерациясе субъектлары һәм муниципаль берәмлекләреннән контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегеннән гомуми принциплары турында» 07.02.2011 ел, № 6-ФЗ федераль законнар белән, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ, башка федераль законнар һәм башка норматив законнар белән билгеләнә Россия Федерациясе хокукый актлары, район Советы тарафыннан расланган Контроль-хисап палатасы турында нигезләмә, башка муниципаль норматив хокукый актлар

Федераль законнарда билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген хокукый жайга салу шулай ук Татарстан Республикасы законнары белән гамәлгә ашырыла.

54 Статья. Районның финанс-бюджет палатасы

1. Районның финанс-бюджет палатасы даими эшләп килүче жирле үзидарә финанс органы булып тора:

- район бюджеты проекты тәү (бюджет проекты һәм уртача сроклы финанс планы);
- район Советына раслау өчен кирәкле документлар һәм материаллар белән район бюджеты проекты (бюджет проекты һәм уртача сроклы финанс планы) тәкъдим итү;
- район бюджеты үтәлешен оештыру; - бюджет хисапчылыгын тәү тәртибен билгеләү

Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән яисә аның нигезендә кабул ителә торган районның бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнгән жирле үзидарә финанс органының бюджет вәкаләтләре.

2. Районның финанс-бюджет палатасы жирле үзидарәненнән финанс органы вәкаләтләрен башкарганда район башкарма комитетына хисап тотта.

3. Районның финанс-бюджет палатасы үз эшчәнлеген законнар, әлеге Устав һәм район Советы тарафыннан раслана торган финанс-бюджет палатасы турындагы Нигезләмә нигезендә башкара.

Район финанс-бюджет палатасы рәисе район башлыгы тәкъдиме буенча район башкарма комитеты житәкчесе итеп билгеләнә. Районның финанс-бюджет палатасы рәисе Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгеләнгән квалификация таләпләренә жавап бирә торган затлар арасыннан вазыйфага билгеләнә

4. Районның финанс-бюджет палатасы рәисе районның жирле үзидарәсе вазыйфаи заты булып тора, районның финанс органы эшчәнлегә белән житәкчелек итә һәм аның эшен оештыра.

5. Районның финанс-бюджет палатасы мөһер, район гербы һәм аның исеме белән бланкларга ия. 6. Районның финанс-бюджет палатасы эшчәнлеген тәмин итү чыгымнары Россия Федерациясе бюджетлары чыгымнары классификациясе нигезендә район бюджетында аерым юл белән карала.

55 Статья. Районның Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы

Районның Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы район жирле үзидарәсенә даими эшләүче органы булып тора, үз вәкаләтләре чикләрендә муниципаль милеккә, шул исәптән район милкендәге жир кишәрлекләренә, акцияләргә, Хужалык жәмгыятьләренә устав капиталындагы өлешләренә (өлешләренә) идарә итүне гамәлгә ашыручыларга.

1. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды Районның Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы үз вәкаләтләрен башкарганга район башкарма комитетына хисап тотта.

2. Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы үз эшчәнлеген закон, әлегә Устав һәм район Советы тарафыннан расланган Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы турындагы Нигезләмә нигезендә башкара.

3. Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы рәисе район башлыгы тәкъдиме белән район башкарма комитеты житәкчесе итеп билгеләнә.

4. Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы рәисе районның жирле үзидарәсе вазыйфаи заты булып тора, мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре идарәсе эшчәнлегә белән житәкчелек итә һәм аның эшен оештыра

5. Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасының мөһере, район гербы һәм аның исеме белән бланклары бар.

6. Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы эшчәнлеген тәмин итү чыгымнары Россия Федерациясе бюджетлары чыгымнары классификациясе нигезендә район бюджетында аерым юл белән карала.

VIII бүлек. САЙЛАУ КОМИССИЯСЕ

56 Статья. Район сайлау комиссиясе 1

1. Район сайлау комиссиясе муниципаль сайлауларны, жирле референдумны, район Советы депутатын, район башлыгын чакыртып алу буенча тавыш бирүне, район чикләрен үзгәртү, районны үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирүне әзерләүне һәм үткәрүне оештыра.

2. Район сайлау комиссиясе жирле үзидарә органнары структурасына кермәгән Муниципаль орган булып тора.

3. Район сайлау комиссиясе район Советы тарафыннан «Россия Федерациясе гражданнының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 12.06.2002 ел, № 67-ФЗ Федераль закон, Татарстан Республикасы Сайлау Кодексында билгеләнгән тәртиптә төзелә.

Район сайлау комиссиясе тәкъдимнәр нигезендә формалаша: Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасында, Татарстан Республикасы Дәүләт Советында депутат мандатларын бүлүгә рөхсәт ителгән сәяси партияләр; Татарстан Республикасы Сайлау кодексы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган кандидатлар исемлекләрен күрсәткән сәяси партияләр; кандидатлар исемлекләрен тәкъдим иткән сайлау берләшмәләре, район Советында депутат мандатларын; башка сәяси партияләренә һәм башка ижтимагый берләшмәләренә; яшәү,

Эш, хезмэт, уку урыны буенча сайлаучылар жыелышларын; алдагы составтагы район сайлау комиссиясен; Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясен бүлүгә

4. Район Советы район сайлау комиссиясе әгъзаларының гомуми санының яртысын тәкъдимнәр нигезендә билгеләргә тиеш:

1) кандидатларның федераль исемлекләрен тәкъдим иткән, Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасында депутат мандатларын бүлүгә рөхсәт ителгән сәяси партияләр; 2) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында депутат мандатларын бүлүгә кертелгән кандидатлар исемлекләрен тәкъдим иткән сәяси партияләр, шулай ук Татарстан Республикасы Сайлау кодексы нигезендә депутат мандатлары тапшырылган кандидатлар исемлекләрен күрсәткән сәяси партияләр; 3) район Советына депутат мандатларын бүлүгә рөхсәт ителгән кандидатлар исемлеген күрсәткән сайлау берләшмәләре

3. Район Советы Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе тәкъдимнәре нигезендә район сайлау комиссиясе әгъзаларының гомуми санының яртысын билгеләргә тиеш.

4. Район сайлау комиссиясенә вәкаләтләр срогы биш ел тәшкил итә.

5. Район сайлау комиссиясе хәлиткеч тавыш бирү хокукы булган 8 әгъза исәбендә формалаша.

6. Район сайлау комиссиясе эшчәнлеген финанс ягыннан тәмин итү Россия Федерациясе бюджетлары чыгымнары классификациясе нигезендә район бюджетында аерым юл белән карала

7. Район сайлау комиссиясенә вәкаләтләр, аның эшчәнлеге тәртибе һәм гарантияләре федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, әлеге устав белән жайга салына. Район сайлау комиссиясенә район Советы мөрәжәгәте нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча вәкаләтләр территорияль сайлау комиссиясенә йөкләнергә мөмкин.

IX бүлек. РАЙОН ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘ ОРГАННАРЫ ЭШЧӘНЛЕГЕНЕҢ ГРАЖДАНЛЫК-ХОКУКЫЙ ҺӘМ ФИНАНС НИГЕЗЛӘРЕ

57 Статъя. Юридик зат хокукларына ия булган район жирле үзидарә органнары

1. Федераль закон һәм әлеге Устав нигезендә юридик зат хокукларына район Советы һәм район Башкарма комитеты, район финанс-бюджет Палатасы, районның жир һәм милек мөнәсәбәтләре палатасы бирелә.

2. Район Советы карары белән юридик затларга район Контроль-хисап палатасы, башка муниципаль органнар, шулай ук район башкарма комитеты структурасы нигезендә аның аерым органнарына юридик зат хокуклары биреләргә мөмкин.

58 Статъя. Район жирле үзидарә органнары юридик затлар буларак

1. Район исемнән район башкарма комитеты житәкчесе милек һәм башка хокукларны һәм бурычларны сатып алып, судта ышанычнамәсез чыгыш ясый ала.

2. Район башлыгы район Советы, район башлыгы, депутатларның эшчәнлеген тәмин итүгә, шулай ук район Советына беркетелгән муниципаль милек белән идарә итүгә юнәлдерелгән бюджет чаралары белән бәйле рәвештә мөлкәт һәм башка хокукларны һәм вазыйфаларны сатып ала һәм башкара, судта ышаныч кәгазеннән башка чыгыш ясый.

3. Районның юридик зат хокукларына бирелгән жирле үзидарә органнары идарә функцияләрен гамәлгә ашыру өчен барлыкка килә торган муниципаль казна учреждениеләре булып тора һәм федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә юридик затлар сыйфатында дәүләт теркәвенә алынырга тиеш.

59 Статъя. Район жирле үзидарә органнарын финанслау

1. Район жирле үзидарә органнары эшчәнлеген финанс белән тәмин итү район бюджетының үз керемнәре исәбенә башкарыла.

2. Законда, әлеге Уставта, район Советы карарларында каралган очрақларда, районның жирле үзидарә органнары эшчәнлеген тээмин итүгә тотылган чыгымнар Россия Федерациясе бюджетлары чыгымнары классификациясе нигезендә район бюджетында аерым юл белән карала.

Глава X Район Башлығының һәм районның муниципаль вазыйфаларын биләүче башка затларның X. социаль һәм башка гарантияләре

60 Статъя. Район башлығы һәм аның урынбасарлары, даими нигездә эшләүче район Советы депутатлары, башка вазыйфаи затлар эшчәнлегенә социаль һәм башка гарантияләре Район башлығына һәм аның урынбасарларына, даими нигездә эшләүче район Советы депутатларына, башка вазыйфаи затларга бирелә торган социаль һәм башка гарантияләр «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы депутаты, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрән гамәлгә ашыру гарантияләре турында» 2009 елның 12 августындагы 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм район Советы карарлары белән билгеләнә.

61 Статъя. Район башлығы, район Советы депутатларының кагылышызлыгы гарантияләре

1. Аларны жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, тоткарлау, кулга алу, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, шулай ук алар биләгән торак яки хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорты депутатларына карата оператив-эзләү чаралары үткәргәндә район Советы депутатларының хокук гарантияләре алар тарафыннан кулланыла торган элемент чараларын, аларга караган документларны исәпкә алу чаралары федераль законнар белән билгеләнә.

2. Федераль закон нигезендә район Советы депутаты тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция һәм район башлығы статусына туры килә торган башка гамәлләр өчен, шул исәптән вәкаләтләр срогы чыкканнан соң, жинаять яки административ жаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге Нигезләмә Район Советы депутаты тарафыннан гавами мыскыллау, яла ягу яки Федераль законда каралган башка хокук бозу очрақларына кагылмый.

XI бүлек. РАЙОН ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘ ОРГАННАРЫНЫҢ ҺӘМ ВАЗЫЙФАИ ЗАТЛАРНЫҢ ЖАВАПЛИЛЫГЫ

62 Статъя. Район жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфаи затларның жаваплылыгы Районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары федераль законнар нигезендә район халкы, дәүләт, физик һәм юридик затлар алдында жаваплы.

63 Статъя. Жирле үзидарә органнарының, район Советы депутатларының район гражданны алдында жаваплылыгы

1. Жирле үзидарә органнарының, район Советы депутатларының, шул исәптән район башлығының жаваплылыгы район гражданны алдында тиешле депутатның районны сайлаган гражданның ышанычын югалту нәтижәсендә килеп чыга.

2. Ышанычны югалткан район Советы депутаты, шул исәптән район Башлығы, жирлек Советы депутаты буларак, әлеге Устав һәм жирлек уставы нигезендә тиешле жирлек сайлаучылары тарафыннан кире алынырга мөмкин.

64 Статъя. Район жирле үзидарәсе органнарының һәм вазыйфаи затларының дәүләт алдындагы жаваплылыгы

Федераль закон нигезендә район Советы, район башлығы, район Башкарма комитеты житәкчесенә дәүләт алдында жаваплылыгы тиешле суд карары нигезендә Россия Федерациясе Конституциясе, федераль конституция законнары, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге Устав бозылган очрақта, шулай ук районның жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрән тиешенчә гамәлгә ашырмаган очрақта килеп чыга.

65 Статъя. Район жирле үзидарәсе органнарының һәм вазыйфаи затларының физик һәм юридик затлар алдында жаваплылыгы

Районның жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфаи затларының жаваплылыгы физик һәм юридик затлар алдында федераль законнар белән билгеләнгән тәртиптә башлана.

66 Статъя. Ышанычны югалту уңаеннан эштән азат итү (вазыйфадан азат итү), муниципаль вазыйфалар

1. Муниципаль вазыйфаны биләүче зат, федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль норматив хокукый актларда каралган тәртиптә, ышанычны югалткан очракта, эштән азат ителергә (вазыйфадан азат ителергә) тиеш:

1) зат тарафыннан аның ягы булып торган мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм жайга салу буенча чаралар күрелмәү;

2) затның үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирмәү яисә билгеле булмаган дәрәсә яки тулы булмаган мәгълүматлар бирү;

3) затның Федераль законда билгеләнгән очрактардан тыш, коммерцияле оешма идарәсе органы эшчәнлегендә түләүле катнашуы;

4) эшқуарлык эшчәнлеген лицом тарафыннан башкару;

5) затның идарә органнары, Попечительләр яки күзәтү советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның һәм Россия Федерациясе территориясендә гамәлдәге структур бүлекчәләренә составына керүе, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүе яки Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса.

2Үзенә буйсынган затның шәхси мәнфәгатьләр каршылыгына китереп яки китерә алган, ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат ителергә (вазыйфадан азат ителергә) мөмкин булуы турында билгеле булган муниципаль вазыйфаны биләгән зат үзенә буйсынган затның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм жайга салу буенча чаралар күрмәгән очракта да.

XII бүлек. РАЙОННЫҢ МУНИЦИПАЛЬ ХОКУКЫЙ АКТЛАРЫ

67 Статъя. Районның муниципаль хокукый актлар системасы

1. Районның муниципаль хокукый актлар системасына керә:

1) Район Уставы;

2) жирле референдумда кабул ителгән хокукый актлар;

3) район Советының норматив һәм башка хокукый актлары;

4) әлеге Уставта каралган район башлыгының, район башкарма комитетының, башка органнарының һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затларының хокукый актлары

2. Район Уставы һәм жирле референдумда кабул ителгән хокукый актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән карарлар муниципаль норматив хокукый актлар системасында югары юридик көч актлары булып тора, турыдан-туры гамәлдә була һәм районның бөтен территориясендә кулланыла. Башка муниципаль норматив хокукый актлар әлеге уставка һәм жирле референдумда кабул ителгән хокукый актларга каршы килмәскә тиеш.

3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар тарафыннан кабул ителгән муниципаль хокукый актлар районның бөтен территориясендә мәжбүри үтәлергә тиеш. Муниципаль хокукый актларны үтәмәгән өчен гражданнар, оешма житәкчеләре, дәүләт хакимияте органнарының вазыйфаи затлары һәм жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жавап бирәләр

4. Муниципаль хокукый актлар жирле үзидарә органнары яисә тиешле муниципаль хокукый актны кабул иткән (чыгарган) жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары тарафыннан туктатылырга мөмкин, мондый органнар яисә тиешле вазыйфалар бетерелгән очракта яисә әлеге органнарының яки вазыйфаи затларның вәкаләтләре исемлеген үзгәрткәндә яисә жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары тарафыннан үз вәкаләтләре юкка чыгарылган яисә бетерелгән вакытта яисә вазыйфаи затлар тарафыннан туктатылырга мөмкин муниципаль хокукый актның гамәлдә булуын туктатып тору тиешле муниципаль хокукый актны кабул итү (бастырып чыгару), шулай ук суд тарафыннан кертелде; ә жирле үзидарә органнары тарафыннан федераль законнар

һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен - Россия Федерациясе дәүләт хакимиятенә вәкаләтле органы (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә вәкаләтле органы) тарафыннан гамәлгә ашыруны жайга салучы өлешендә.

5. Норматив характерга ия булмаган муниципаль хокукый актның гамәлдә булуы Эшқуарлар хокукларын яклау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән эшқуарларның хокукларын яклау буенча Россия Федерациясе Президенты каршындагы Вәкаләтле Вәкилнең тиешле күрсәтмәсен алган очракта кичекмәстән аны жирле үзидарә органы яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи заты тарафыннан туктатып тора. Алынган күрсәтмәнең үтәләше турында жирле үзидарәнең башкарма-боеру органнары яисә жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшқуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилгә - өч көн эчендә, ә жирле үзидарәнең вәкиллеке органнарына карар кабул ителгән көннән алып өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр итәргә тиешләр.

68 Статъя. Гражданнарның турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән кабул ителгән карарлар

1. Турыдан-туры район халқы тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү жирле референдумда белдерелгән гражданнарны турыдан-туры ихтыяр белдерү юлы белән башкарыла.

2. Әгәр район халкын турыдан-туры ихтыяр белдерү юлы белән кабул ителгән карарны тормышка ашыру өчен өстәмә рәвештә муниципаль норматив хокукый акт, жирле үзидарә органы яисә районның жирле үзидарәсенә вазыйфаи заты, референдумда кабул ителгән карар үз көченә кәргән көннән 15 көн эчендә тиешле муниципаль норматив хокукый актны әзерләү һәм кабул итү вакытын билгеләргә тиеш. Күрсәтелгән вакыт өч айдан артып китә алмый.

3. Гражданнарның турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән кабул ителгән карарны тормышка ашыру өчен кирәкле муниципаль норматив хокукый актны бастырып чыгару срогын бозу район башлығын чакыртып алу, район башкарма комитеты житәкчесе вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату яисә район Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез булып тора.

69 Статъя. Район жирле үзидарәсе органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан кабул ителә торган муниципаль хокукый актлар төрләре

Районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары үзләренә йөкләнгән вәкаләтләрен башкару өчен түбәндәге муниципаль хокукый актлар чыгаралар:

- 1) Район Советы-район Советы карарлары;
 - 2) район башлығы-район башлығы карарлары һәм боерыклары;
 - 3) район башкарма комитеты житәкчесе-район башкарма комитеты карарлары һәм боерыклары.
2. Район жирле үзидарәсенә башка вазыйфаи затлары әлеге устав белән билгеләнгән һәм аларның статусын билгели торган башка муниципаль хокукый актлар белән үз вәкаләтләре чикләрендә күрсәтмәләр һәм боерыклар чыгаралар.

70 Статъя. Муниципаль хокукый актларны әзерләү

1. Муниципаль хокукый актлар проектларын район башлығы, район Советы депутатлары, район башкарма комитеты житәкчесе, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, гражданнарның инициатив төркемнәре, шулай ук районның Контроль-хисап Палатасы, районның финанс-бюджет Палатасы, районның Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы алып бара ала.

2. Аксубай районы прокуроры һәм югары дәрәжәдәге прокурорлар, үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру барышында Аксубай муниципаль районының гамәлдәге муниципаль норматив хокукый актларын камилләштерү зарурлығын билгеләгәндә, Аксубай муниципаль районының муниципаль норматив хокукый актларын үзгәртү, тулыландыру, бетерү яки кабул итү турында тәкъдимнәр кертәргә хокуклы

3. Муниципаль хокукый актлар проектларын кертү тәртибе, аларга беркетелгән документларнын исемлеге һәм формасы район Советы Регламенты, район башлығы, район башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан билгеләнә.

71 Статъя. Район Советының хокукый актлары

1. Район Советы федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, устав белән аның компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча карарлар кабул итә, район территориясендә үтәү өчен мәжбүри булган кагыйдәләр, район башлығын отставкага жиберү турында карар, район Советы Регламенты, район Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча башка карарлар, шулай ук федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, әлеге устав белән аның компетенциясенә кертелгән башка мәсьәләләр буенча карарлар кабул итә.

2. Район Советы карарлары, законнарда, әлеге Уставта билгеләнгән очраклардан тыш, район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

3. Жирле салымнарны һәм жыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгаруны, район бюджеты акчаларыннан чыгымнарны гамәлгә ашыруны күздә тоткан Совет карарлары район Башкарма комитеты житәкчесе инициативасы белән яисә аның бәяләмәсе булганда гына район Советы каравына кертелергә мөмкин. Күрсәтелгән бәяләмә район Советына карар проектын район башкарма комитетына тапшырганнан соң утыз көн эчендә тапшырыла.

Район башлығы тавышы район Советы депутаты тавышы буларак район Советы карарларын кабул иткәндә исәпкә алына.

4. Район Советы карарларына район башлығы тарафыннан өч көн эчендә кул куела һәм уставта билгеләнгән тәртиптә халыкка житкерелә.

72 Статъя. Район башлығының хокукый актлары

Район башлығы үз вәкаләтләре чикләрендә район Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча, шулай ук аның компетенциясенә кертелгән башка мәсьәләләр буенча, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законы, башка федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, әлеге устав белән карарлар һәм күрсәтмәләр чыгара.

73 Статъя. Район башкарма комитеты житәкчесенең хокукый актлары Район Башкарма комитеты житәкчесе федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, әлеге Устав, район Советының норматив хокукый актлары белән билгеләнгән үз вәкаләтләре чикләрендә район Башкарма комитетының жирле әһәмияткә ия мәсьәләләр һәм районның жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча карарлары, шулай ук район башкарма комитетының район башкарма комитеты боерыклары чыгара

74 Статъя. Муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару (халыкка игълан итү) һәм үз көченә керү тәртибе

1. Район Советы карарлары үзләре карар белән башкача билгеләнмәгән булса, район башлығы кул куйган көннән үз көченә керә. Салымнар һәм жыемнар турында район Советының норматив хокукый актлары Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә керә. Район Уставын кабул итү яки әлеге Уставка үзгәреш кертү турында район Советы карарлары Федераль закон, әлеге устав белән билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә.

2. Район башлығының, район Башкарма комитеты житәкчесенең, жирле үзидарәнең башка вазыйфаи затларының хокукый актлары, актлар үзләре башкача билгеләнмәгәндә, үзләре кул куйган көннән үз көченә керә.

3. Кеше һәм граждән хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы, муниципаль берәмлек гамәлгә куючы оешмаларның хокукый статусын, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләренә билгели торган муниципаль норматив хокукый актлар рәсми басылып чыкканнан соң (халыкка игълан ителгәннән) үз көченә керә.

4. Муниципаль хокукый актларны, жирле үзидарэ органнары арасында төзелэ торган билгеләүләрне бастырып чыгару (халыкка игълан итү) тәртибе муниципаль берәмлек уставы белән билгеләнә һәм алар белән, муниципаль хокукый актлардан яисә аларның федераль закон белән чикләнгән белешмәләре булган аерым нигезләмәләрдән тыш, танышу мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш.

Муниципаль хокукый актны бастырып чыгарганда (халыкка житкергәндә) кабул ителә торган актның тулы һәм дөрөс реквизитлары күрсәтелергә тиеш, шул исәптән график рәсемдә.

5. Район Советы карарлары, аның үтәләше турында хисап, жирле салымнар һәм җыемнар билгеләү турында, район Советы, район башлыгы, район башкарма комитеты житәкчесе кабул иткән башка норматив хокукый актлар, кул куелган көннән җиде көн эчендә, муниципаль хокукый актлардан яисә аларның федераль закон белән чикләнгән белешмәләре булган аерым нигезләмәләрдән тыш, рәсми рәвештә бастырып чыгарылырга (игълан ителергә) тиеш.

6. Жирле референдумны билгеләү, чикләргә үзгәртү, район башлыгын һәм аның урынбасарларын сайлау, район башкарма комитеты житәкчесен, аның урынбасарларын һәм законнар нигезендә башка актларны билгеләү мәсьәләсе буенча мәҗбүри рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) өчен норматив булмаган хокукый актлар чыгарылырга тиеш.

7. Законнар яисә әлеге Устав нигезендә мәҗбүри булмаган рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) булган норматив булмаган муниципаль хокукый актлар аларны бастырган органнар яисә район жирле үзидарәсенә вазыйфаи затлары карары буенча бастырып чыгарылырга (игълан ителергә) мөмкин.

8. Муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) аша башкарыла: - «Сельская новь» район газетасында яки район территориясе

. Хокукый акт текстын башка массакуләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарганда әлеге басманың рәсми булуы турында билге булырга тиеш;

- хокукый акт текстын яисә хокукый акт проекты районның рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә веб-адрес буенча урнаштыру : <http://aksubayevo.tatarstan.ru>.

- Татарстан Республикасы, Аксубай районы, Аксубай ш.т. п., Ленин ур., 8 адресы буенча урнашкан махсус мәгълүмат стендында хокукый акт текстын урнаштыру.

Әлеге стендларның саны һәм аларның урнашу урыннары район Советы тарафыннан раслана һәм район халкының муниципаль хокукый акт тексты белән тоткарлыксыз танышу мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш. - хокукый акт текстын Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында урнаштыру (pravo.tatarstan.ru).

9. Муниципаль хокукый актны бастырып чыгарганда (халыкка житкергәндә) массакуләм мәгълүмат чарасының чыгарылу датасы күрсәтелергә тиеш.

10. Муниципаль норматив хокукый актлар, шул исәптән жирле референдумда (гражданныр җыенында) кабул ителгән хокукый актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән карарлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш, аны оештыру һәм алып бару Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан башкарыла.

Бүлек XIII. РАЙОННЫҢ ИКЪТИСАДИ НИГЕЗЕ

75 Статья. Районның икътисади нигезе Районның икътисади нигезен районның муниципаль милкендә булган мөлкәт, район бюджеты чаралары, шулай ук районның мөлкәти хокуклары тәшкил итә.

76 Статья. Муниципаль милек

1. Муниципаль берәмлекләр милкендә булырга мөмкин:

1) " Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында «06.10.2003 ел, № 131 ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү өчен билгеләнгән мөлкәт;

2) жирле үзидарэ органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт, шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарэ оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлешендә каралган тәртиптә жирле үзидарэ органнарының аерым вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт;

3) район Советының норматив хокукый актлары нигезендә жирле үзидарэ органнары һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары, муниципаль хезмәткәрләр, муниципаль предприятие һәм учреждение хезмәткәрләре эшчәнлеген тәмин итү өчен билгеләнгән мөлкәт;

4) федераль законнар белән жирле үзидарэ органнарына бирелгән һәм жирле әһәмияткә ия мәсьәләләргә кертелмәгән мәсьәләләренә хәл итү өчен кирәкле мөлкәт;

5) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законның 17 статьясындагы 1 һәм 1.1 өлешләре нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү өчен билгеләнгән мөлкәт.

2. Районда әлегә статьяның 1 өлеше таләпләренә туры килми торган мөлкәткә милек хокукы барлыкка килгән очракта, күрсәтелгән мөлкәт яңадан профильләштереләргә (максатчан билгеләнешен үзгәртеп корырга) яисә читләштереләргә тиеш. Мондый милекне читләштерү тәртибе һәм вакыты Федераль закон белән билгеләнә.

77 Статья. Районның муниципаль мөлкәтенә ия булу, файдалану һәм эш итү

1. Районның жирле үзидарэ органнары, әлегә устав белән билгеләнгән вәкаләтләр чикләнгән исәпкә алып, Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар һәм алар нигезендә кабул ителә торган район жирле үзидарэ органнарының норматив хокукый актлары нигезендә муниципаль милеккә мөстәкыйль ия булалар, файдалана һәм эш итәләр.

2. Районның жирле үзидарэ органнары муниципаль мөлкәтне физик һәм юридик затларга, Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнарына, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына һәм башка муниципаль берәмлекләренә жирле үзидарэ органнарына вакытлыча яки даими файдалануга тапшырырга, федераль законнар нигезендә бүтән алыш-бирешләренә читләштереләргә, башкарырга хокукы.

3. Жирле үзидарэ органнары Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә муниципаль милек реестрларын алып бара.

78 Статья. Муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр һәм хужалык жәмгыятьләре

1. Әлегә устав белән билгеләнгән вәкаләтләре чикләрендә Район муниципаль предприятиеләренә һәм учреждениеләренә төзәргә, үзгәртеп корырга һәм бетерергә, хужалык жәмгыятьләрен, шул исәптән жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү буенча вәкаләтләренә гамәлгә ашыру өчен кирәк булган муниципальара жәмгыятьләренә булдыруда катнашырга хокукы. Жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә карата Гамәлгә куючының функцияләрен һәм вәкаләтләрен башкара.

2. Гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарэ органнары муниципаль предприятие һәм учреждениеләр эшчәнлегенә максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслый, әлегә предприятие һәм учреждениеләр житәкчеләрен вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә, аларның эшчәнлегенә турында хисапларны әлегә Уставта һәм муниципаль хокукый актларда каралган тәртиптә тыңлый.

3. Районның жирле үзидарэ органнары муниципаль казна учреждениеләре йөкләмәләре буенча район исемнән субсидиар жавап бирә һәм аларны Россия Федерациясе Граждан кодексында билгеләнгән тәртиптә үтәүне тәмин итә.

79 Статья. Район жирле үзидарэ органнарының муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләре Район жирле үзидарэ органнарының муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, шулай ук физик затлар белән мөнәсәбәтләре шартнамә нигезендә төзелә.

Бүлек XIV. РАЙОННЫҢ ФИНАНС НИГЕЗЕ

80 Статья. Район Бюджеты

1. Районның үз бюджеты бар.

2. Район бюджеты район Советының муниципаль норматив хокукый акты рәвешендә эшләнә һәм раслана.

3. Район бюджетында районның жирле эһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен тормышка ашыруга жибәрелә торган керемнәр һәм районның жирле үзидарә органнары тарафыннан федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәмин итү өчен бирелгән субвенцияләр, шулай ук күрсәтелгән керемнәр һәм субвенцияләр исәбеннән район бюджетының тиешле чыгымнары аерым карала.

4. Район жирле үзидарә органнары федераль законнарда билгеләнгән һәм алар нигезендә кабул ителә торган тәртиптә Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары белән Федераль дәүләт хакимияте органнарына яисә Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына район бюджеты үтәләше турында хисаплар тапшыралар.

81 мәкалә. Район бюджеты процесслары

1. Район бюджеты проектың төзү һәм карау, район бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәләшен тикшереп тору, район бюджеты үтәләше турындагы хисапны төзү һәм раслау Россия Федерациясә Бюджет кодексында билгеләнгән таләпләрне үтәп район жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль башкарыла.

2. Район бюджеты проекты, район Советының район бюджетын раслау турындагы карары, аның үтәләше турында еллык хисап, район бюджеты үтәләшенә барышы турында квартал саен белешмәләр һәм жирле үзидарә органнарының муниципаль хезмәткәрләре, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләре саны турында, аларның хезмәт өчен түләүгә фактагы чыгымнарны күрсәтеп, «Сельская новь» район газетасында яисә Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрәндә урнаштыру юлы белән рәсми басылып чыгарга (халыкка житкереләргә тиеш) веб-адрес буенча «Интернет»: <http://aksubayevo.tatarstan.ru>.

3. Жирле салымнар турында муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр керту хакында район Советының муниципаль норматив хокукый актлары, Россия Федерациясә бюджет системасының Чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган бюджет хокукый мөнәсәбәтләрен жайга салучы бюджет хокукый актларын жайга салучы муниципаль норматив хокукый актлары Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турында карар проектың район Советына керткән көнгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителәргә тиеш вакыт.

4. Район бюджеты проекты өч елга (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

5. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проекты районның чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү максатларында районның социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә төзелә.

6. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проекты Россия Федерациясә Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлегә Устав нигезендә район Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм сроктарда төзелә.

7. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проектың төзү нигезләне: - Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләрне) билгели торган Россия Федерациясә Президентының Россия Федерациясә Федераль Собраниесенә юллагасы нигезләмәләре; - Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юллагасы;

- районның бюджет һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләре

; - районның социаль-икътисади үсеш фаразы;

- озак сроклы чорга бюджет фаразы (бюджет прогнозы проекты, бюджет фаразын үзгәртү проекты) ; - муниципаль программалар (муниципаль программалар проектлары, муниципаль программаларны үзгәртү проектлары).

8. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турындагы карарда бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет кытлыгы, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән һәм аның таләпләрен үтәп кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законнары, район Советы карарларыннан (район бюджеты турындагы Карардан тыш) кабул ителгән башка күрсәткечләр кәргән төп бюджет характеристикалары булырга тиеш.

9. Район Советы карарында, әгәр алар Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль хокукый актлар белән билгеләнмәгән очракта, жирлекләр бюджетлары арасында керемнәренә бүлү нормативлары булырга тиеш.

10. Район бюджеты турында карар белән расланалар: - район бюджетының Баш администраторлары Исемлеге;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары Исемлеге;

- чыгымнар төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча яисә бүлекләр, бүлекчәләр, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), чыгымнар төрләренең төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре), чыгымнар төрләренең максатчан статьялары (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча һәм (яисә) чыгымнар төрләренең максатчан статьялары (муниципаль программалары һәм эшчәнлекнең программалы булмаган юнәлешләре), чыгымнар төрләренең төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнарын классификацияләү, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законы, район Советының муниципаль хокукый акты белән билгеләнгән очракларда бюджетлар чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренен гомуми күләме;

- Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган һәм башка бюджетларга бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына план чорына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә раслана торган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменен кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменен кимендә 5 проценты күләмендә (Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алу);

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет дефицитын финанслау чыганакалары;

• - Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиген күрсәтеп; - Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, район Советының муниципаль хокукый акты нигезендә билгеләнгән район бюджетының башка күрсәткечләре .

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында карар проекты расланган бюджетның план чоры параметрларын үзгәртү һәм аларга бюджет проектының план чорының икенче ел параметрларын өстәү юлы белән раслана. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турындагы карар проекты расланган план чоры бюджеты күрсәткечләрен төгәлләштерә һәм бюджет төзелә торган план чорының икенче ел күрсәткечләрен раслый.

12. Район Советына бюджет турында карар проекты белән бер үк вакытта тапшырыла: - Чираттагы финанс елына һәм план чорына районның бюджет һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләре;

- агымдагы финанс елының үткән чорында районның социаль-икътисади үсешенә башлангыч нәтижеләре һәм агымдагы финанс елында районның социаль-икътисади үсешенә көтелгән нәтижеләре;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына районның социаль-икътисади үсеш фаразы;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына районның берләштерелгән бюджеты төп характеристикаларын (керемнәренә гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты) фаразлый; - район бюджеты проектына аңлатма язуы;

- бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методика проектлары) һәм исәпләүләр; - елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге, Чираттагы финанс елынан һәм план чорының һәр елынан соң; - агымдагы финанс елына көтелгән бюджет үтәлешен бәяләү;

- район Советы, суд системасы органнары, район Контроль-хисап палатасы тәкъдим иткән әлеге органнарның бюджет сметалары проектлары, күрсәтелгән бюджет сметаларына карата район финанс-бюджет палатасы белән каршылыклар барлыкка килгән очракта тапшырыла;

- Россия Федерациясә Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге устав белән билгеләнгән башка документлар һәм материаллар.

13. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проекты төзү Россия Федерациясә Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә кабул ителә торган федераль законнар нигезендә районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

14. Район башкарма комитеты чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында карар проекты агымдагы елның 15 ноябрәннән дә соңга калмыйча район Советы каравына кертә.

15. Чираттагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты турында карар проекты карау һәм аны раслау тәртибе Чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан бюджет турында карар үз көченә керүне, шулай ук күрсәтелгән карар нигезендә Россия Федерациясә Бюджет кодексының 184.1 статьясы нигезендә кушымталар күрсәткечләрен һәм характеристикаларын раслауны күздә тотарга тиеш.

16. Район бюджеты турындагы карар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм Россия Федерациясә Бюджет кодексы яисә район бюджеты турындагы карар белән башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабрәнә кадәр гамәлдә. Район бюджеты турындагы карар билгеләнгән тәртиптә имзаланганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча рәсми басылып чыгарга тиеш.

17. Районның жирле үзидарә органнары район бюджетының баланслы булуын һәм бюджет хокук мәнәсәбәтләрен жайга салу, бюджет процессын гамәлгә ашыру, кытлык күләме, Муниципаль бурыч күләме һәм структурасы, районның бюджет йөкләмәләрен үтәү буенча билгеләнгән федераль законнарны һәм Татарстан Республикасы законнарын үтәүне тәмин итәләр.

18. Район бюджеты керемнәре Россия Федерациясә Бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы законнар һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә формалаша.

19. Район бюджеты чыгымнары Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган формаларда гамәлгә ашырыла.

20. Федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләрен финанслауга район бюджеты чыгымнарын гамәлгә ашыру, федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән очрактардан тыш, рөхсәт ителми.

21. Муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

22. Районның капитал салулар программасына кертелгән 100 мең сумнан артык смета бәясә булган инвестицион проектлар нигезендә муниципаль милекнең капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре район бюджеты турындагы карарда һәр инвестиция проекты һәм ана туры килә торган чыгымнар төре буенча чыгымнарның Ведомство структурасы составында чагылыш таба.

23. Муниципаль милекнең капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен тормышка ашыруга бюджет ассигнованиеләре, районның капитал кертемнәре программасына кертелгән 100 мең сумнан артык смета бәясенә инвестиция проектлары нигезендә, һәр инвестиция проекты һәм чыгымнарның тиешле төре буенча район бюджетының жыелма бюджет язмасы составында чагыла.

82 Статья. Муниципальара характердагы жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итүгә чыгымнар

1. Район составына керүче авыл жирлекләре район бюджеты чыгымнарын гамәлгә ашыруга муниципальара характердагы жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итүгә субсидияләр күчәрәләр:

- гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан, күперләрдән һәм федераль һәм республика әһәмиятендәге башка транспорт инженерлык корылмаларыннан тыш, торак пунктлар, күперләр һәм башка транспорт инженерлык корылмалары арасында гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан, күперләрдән һәм башка инженерлык корылмаларыннан кала, гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан, күперләрдән һәм башка транспорт инженерлык корылмаларыннан кала, гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан, күперләрдән һәм башка;

- район чикләрендәге жирлекләр арасында халыкка транспорт хезмәте күрсәтү һәм халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру өчен шартлар тудыру;

- амбулатор-сырхауханә, стационар-сырхауханә һәм хастаханә учреждениеләрендә беренчел медик-санитар ярдәм күрсәтүне оештыру (Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган башкарма хакимиятнең федераль органына караган медицина учреждениеләрендә халык медицина ярдәме белән тәэмин ителә торган территорияләр исемлегенә кертелгән жирлекләр территорияләреннән тыш), ашыгыч медицина ярдәме күрсәтүне оештыра. медицина ярдәме (санитар-авиациядән кала), йөклелек чорында, бала тудыру вакытында һәм аннан соң хатын-кызларга медицина ярдәме;

- көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын утильләштерү һәм эшкәртүне оештыру.

2. Күрсәтелгән бюджетара субсидияләр күләме район Советы карары һәм авыл жирлекләренә вәкиллеке органнары карарлары белән элге районның барлык авыл жирлекләре өчен билгеләнгән бердәм методика буенча жирле бюджетлар турында раслана.

3. Жирлекнең жирле үзидарә органы тарафыннан район бюджеты турында карар үтәлмәгән очракта, район бюджетына бюджетара субсидияләр күчәрү өлешендә бюджетара субсидияләр суммасы федераль салымнар һәм жыемнар керемнәре, махсус салым режимнарында каралган салымнар, жирле һәм жирле салымнар исәбеннән бюджет һәм финанслар департаменты тарафыннан билгеләнә торган тәртиптә түләтелә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләрне үтәү

83 Статья. Муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен сатып алулар

1. Муниципаль ихтыяжларны тээмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмэт күрсәтүләрне сатып алу «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тээмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмэт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 05.04.2013 № 44-ФЗ Федераль законы һәм Россия Федерациясенен башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль ихтыяжларны тээмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмэт күрсәтүләрне сатып алу Район бюджеты акчалары исәбеннән башкарыла.

84 Статъя. Район гражданның үзара салымы чаралары

1. Гражданның үзара салымы жирле әһәмияттәге конкрет мәсьәләләрне хәл итү өчен гамәлгә ашырыла торган бер тапкыр бирелә торган түләүләр аңлашыла. Үзара салым түләү күләме районның барлык халкы өчен (район чикләрендә торакара территориядә урнашкан) абсолют күләмдә бертигез итеп билгеләнә, район халкының гомуми саныннан 30 проценттан артып китә алмаган һәм түләүләр күләме кимергә мөмкин булган аерым категория гражданның кала.

2. Гражданның бер тапкыр түләүләрнең әлеге статъясының 1 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләрне кертү һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда, ә «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, №131-ФЗ Федераль законның 25.1 статъясындагы 1 өлешенә 4 һәм 4.1 пунктларында каралган очракларда хәл ителә.

85 Статъя. Муниципаль бурычлар (Муниципаль бурыч)

1. Район бюджет кытлыгын финанслау һәм бурыч йөкләмәләрен түләү максатларында муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга хокуклы. Муниципаль бурыч алулар дигәндә, эчке базарда Россия Федерациясе валютасында урнашкан район исемнән кыйммәтле кәгазьләр чыгару юлы белән башкарыла торган муниципаль бурычлар һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан жирле бюджетка жәлеп ителә торган кредитлар аңлашыла, алар буенча муниципаль бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Россия Федерациясе Бюджет кодексы район башкарма комитетына район исемнән муниципаль заемнар бирү хокукы бирелә.

3. Агымдагы финанс елы башына Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнә торган күләмдә район бюджеты акчалары калдыклары агымдагы финанс елында вакытлыча касса аермаларын каплауга һәм Россия Федерациясе субъекты исемнән төзелгән товарлар белән тээмин итүгә, эшләр башкаруга, хезмэт күрсәтүләргә дәүләт контрактлары түләүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыруга жибәрелергә мөмкин бюджетара трансфертлар, юридик субсидияләр бирүгә бюджет ассигнованиеләре чыганагы булган жирле бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү өчен кирәкле сумма чикләрендә бирелә торган максатчан билгеләнеше булган жирле бюджетларга Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар бирүгә ассигнованиеләрне финанс белән тээмин итү чыганагы булып торган жирле бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен түләү

86 Статъя. Районның жирле бюджеты үтәлеше

1. Районның жирле бюджеты Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә үтәлә.

2. Район бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнар ведомствосы нигезендә башкарыла.

3. Район бюджеты үтәлешенә касса хезмәте күрсәтү, район бюджеты акчаларын алучыларның шәхси счетларын ачу һәм алып бару Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

4. Район бюджеты үтәлеше районның жыелма бюджет язмасы һәм районның касса планы нигезендә оештырыла.

87 Статъя. Бюджет отчетлары. Район бюджеты үтәлеше турында еллык хисап

1. Районның бюджет хисабы еллык хисап булып тора.

2. Районның бюджет хисаплылыгы тиешле бюджет акчаларының баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылыгы нигезендә районның финанс-бюджет палатасы тарафыннан төзелә һәм районның Башкарма комитетына тапшырыла.

3. Район бюджеты үтәләше турындагы еллык хисап район Советы карары белән расланьрга тиеш

4. Район бюджеты үтәләше турындагы еллык хисап район Советына тапшырылганчы тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерүне һәм район бюджеты үтәләше турында еллык хисап буенча бәяләмә эзерләүне үз эченә ала.

Район бюджеты үтәләше турындагы еллык Хисапның тышкы тикшерүе элге Устав һәм муниципаль норматив хокукый акт белән билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, район Контроль-хисап палатасы тарафыннан гамәлгә ашырыла. Жирлекнең район составына керүче вәкиллеке органы мәрәжәгәте буенча, жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык Хисапның тышкы тикшерүе районның Контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарылырга мөмкин.

5. Район башкарма комитеты агымдагы финанс елының 1 апреленнән дә соңга калмыйча район бюджеты үтәләше турында хисап бирә. Район бюджеты үтәләше турындагы еллык хисап буенча Бәяләмәне эзерләү бюджет акчаларының баш администраторларының еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерү нигезендә 1 айдан да артмаган срокта үткәрелә.

6. Ел саен агымдагы финанс елының 1 маеннан да соңга калмыйча, район Башкарма комитеты район Советына хисап финанс елына район бюджеты үтәләше турында район Советы Карары проектын, район бюджеты үтәләше турында башка бюджет хисабын, районның берләштерелгән бюджеты үтәләше турында бюджет хисабын һәм Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документларны кертеп, хисап финанс елы өчен район бюджеты үтәләше турында еллык хисапны тапшыра.

7. Район бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча район Советы район бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапны раслау яки кире кагу турында Карар кабул итә. Район Советы еллык район бюджеты үтәләше турындагы хисапны кире каккан очракта, ул дәрәс булмаган яки тулы чагылдырылмаган мәгълүматларны бетерү һәм 1 айдан да артмаган вакытка кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

8. Район бюджеты үтәләше турындагы карар белән хисап финанс елы өчен район бюджеты үтәләше турындагы хисап раслана, район бюджеты керемнәренен, чыгымнарының һәм дефицитының гомуми суммасы күрсәтелә. Хисап финанс елында район бюджеты үтәләше турында район Советы карарына аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

- бюджетлар керемнәрен классификацияләү кодлары буенча район бюджеты керемнәре;
- район бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы буенча чыгымнар;
- бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча район бюджеты чыгымнары;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarын классификацияләү кодлары буенча район бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы. Район бюджеты үтәләше турындагы карар белән шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, район бюджеты үтәләше турында карар өчен район Советының муниципаль хокукый акты нигезендә кабул ителә торган башка күрсәткечләр раслана.

88 Статъя. Муниципаль финанс контроле

1. Муниципаль финанс контроле Россия Федерациясе бюджет законнарын һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган башка норматив хокукый актларны үтәүне тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла. Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, алдан һәм алдагы планнарга бүленә.

2. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендәге тышкы муниципаль финанс контроле Аксубай муниципаль районы Контроль-хисап палатасының контроль эшчәнлегә булып тора.

3. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә Эчке муниципаль финанс тикшерүе Аксубай муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы эшчәнлеге булып тора.

4. Алдан тикшерү Район бюджеты үтәләше барышында бюджет бозуларын кисәтү һәм булдырмау максатларында гамәлгә ашырыла.

5. Район бюджеты үтәләше нәтижәләре буенча, аның үтәләшенең законлылығын, исәп-хисапның дөрөсләген билгеләү максатыннан, алдагы контрольләр башкарыла

Бүлек XV . РАЙОН УСТАВЫН КАБУЛ ИТҮ. ЧЫН УСТАВКА ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ

89 Статъя. Район Уставы проектының эзерләү, әлеге Уставка үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Район Уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр кертү турында район Советы карары проекты район башлыгы, район Советы депутатлары, район Башкарма комитеты житәкчесе, Аксубай муниципаль районы прокуроры, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, гражданның инициатив төркемнәре белән район Советына кертелергә мөмкин.

2. Район Уставы проектының, әлеге Уставка үзгәрешләр кертү турындагы карар проектының эзерләү өчен район Советы карары белән махсус комиссия төзелә ала. Әлеге комиссия эшендә катнашу өчен Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белгечләре, экспертлар чакырылырга мөмкин.

3. Район Уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр кертү турында район Советы карары проекты аларны караган көнгә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча районның «Сельская новь» газетасында яисә Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә веб-адрес буенча бастырып чыгарылырга тиеш: <http://aksubayevo.tatarstan.ru> күрсәтелгән Устав проекты, район Советының күрсәтелгән карары проекты буенча тәкъдимнәренә исәпкә алу тәртибен, шулай ук гражданны аны тикшерүдә катнашу тәртибен бер үк вакытта бастырып чыгару (халыкка игълан итү) белән. Район Уставына үзгәрешләр кертү турында муниципаль хокукый акт проекты буенча тәкъдимнәренә исәпкә алу тәртибен, шулай ук Россия Федерациясә Конституциясә, федераль законнар нигезләмәләрен төгәл кабатлау рәвешендә үзгәрешләр кертелгән очракта гражданның аны тикшерүдә катнашу тәртибен рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) таләп ителми,

4. Район Уставы проекты буенча, әлеге Уставка үзгәрешләр кертү турында район Советы Карарлары Нигезендә әлеге Устав нигезендә, әлеге Устав нигезендә, район Уставына Россия Федерациясә Конституциясә, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясә яки Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл кабатлау рәвешендә әлеге Уставны әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында үзгәрешләр кертелгән очраклардан тыш, ачык тыңлаулар уздырыла.

90 Статъя. Район Уставын кабул итү, әлеге Уставка үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Район Уставы проектының, әлеге Уставка үзгәрешләр кертү турындагы карар проектының карау район Советы тарафыннан район Советы Регламенты нигезендә кимендә ике укылышта гамәлгә ашырыла.

2. Район Уставы проектының, әлеге Уставка үзгәрешләр кертү турындагы карар проектының беренче укылышта кабул иткәннән соң әлеге проект төзәтмәләр кертү өчен хокук чыгару инициативасы субъектларына район башлыгы тарафыннан жибәрелә.

3. Район Уставы, Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы район Советы карары район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан өчтән икесендә күпчелек тавыш белән кабул ителә. Район башлыгы тавышы район Уставын, район Советы Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карарны кабул иткәндә исәпкә алына.

4. Район Уставын Федераль законга, Татарстан Республикасы законына туры китерү әлеге закон актлары белән билгеләнгән вакытта гамәлгә ашырыла. Әгәр федераль закон, Татарстан Республикасы законы белән күрсәтелгән срок билгеләнмәгән булса, район Уставын Федераль законга, Татарстан Республикасы законы белән тәңгәлләштерү срогы тиешле федераль закон, Татарстан Республикасы Законы үз көченә керү датасын, район Уставына үзгәрешләр һәм

өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт проектын жәмәгать тыңлауларында фикер алышу зарурлыгын, аның буенча гражданныр тәкъдимнәрен, район Советы утырышларының вакыт аралыгын, Дәүләт мондый муниципаль хокукый актны теркәү һәм рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) һәм, кагыйдә буларак, алты айдан артмаска тиеш.

91 Статъя. Район Уставының үз көченә керү тәртибе, әлеге Уставка үзгәрешләр кертү турындагы карарлар Район Уставы, әлеге Уставка үзгәрешләр кертү турында район Советы карары кабул ителгәннән соң район башлыгы тарафыннан Муниципаль берәмлекләр уставларын теркәү өлкәсендә башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органының территориаль органына законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве өчен жиберелә

2. Уставына, Район Советының, Район үзгәрешләр кертү хақында чын Уставына рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш (обнародованию) газетасында һәм «сельская новь» газетасы яки юлы белән урнаштыру рәсми сайтында Аксубай муниципаль Районы мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә («Интернет» буенча веб-адрес: <http://aksubayevo.tatarstan.ru> шулай ук порталында Россия Юстиция министрлыгы «Норматив хокукый актларын» Россия Федерациясендә <http://pravo-minjust.ru>, <http://право-минюст.рф> теркәү сыйфатында челтәр басмалары: Эл №ФС77-72471 нче 05.03.2018) соң, аларны дәүләт теркәвенә алу һәм үз көченә керә соң, аларны рәсми бастырып чыгару (обнародования).

Аның тулы текстиның тиешле муниципаль берәмлектә таратыла торган вакытлы матбугат басмасында беренче басмасы муниципаль хокукый актның яисә жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүнең рәсми басылып чыгуы булып санала. Муниципаль хокукый актларны һәм килешүләрне рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) өчен жирле үзидарә органнары шулай ук челтәр басмасын файдаланырга хокуклы. Рәсми челтәр басмасында муниципаль хокукый актның тулы тексти бастырылган очракта, басмада ана график һәм таблица кушымталары китерелмәскә мөмкин.

3. Район Уставына кертелгән һәм жирле үзидарә органнары структурасын үзгәртә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр, жирле үзидарә органнары арасында вәкаләтләренә бүлешү (район Уставын федераль законнарда туры китерү очракларыннан тыш, район башлыгын һәм жирле үзидарәнең башка сайланулы вазыйфай затларын сайлау вәкаләтләрен, вәкаләтләрен үзгәртү очракларыннан тыш), район башлыгының вәкаләтләрен, вәкаләтләрен үзгәртү, район башлыгын һәм жирле үзидарәнең бүтән сайланулы вазыйфай затларын сайлау срогы чыкканнан соң үз көченә керә күрсәтелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт.

4. Район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр муниципаль хокукый акт белән кертелә, ул рәсмиләштерелә ала:

1) Район Башлыгы кул куйган район Советы карары белән;

2) район Советы кабул иткән һәм район башлыгы имзалаган аерым норматив хокукый акт белән. Бу очракта әлеге хокукый актка район Советының аны кабул итү турындагы карары реквизитлары куела. Район Советының мондый карарына район Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы күчмә нигезләмәләрне яки нормаларны кертү рөхсәт ителми.

5. Район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт белән яңа редакциядә район Уставына бәян ителми. Бу очракта районның яңа Уставы кабул ителә, ә элегрәк гамәлдәге район Уставы һәм аңа өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый актлар районның яңа Уставы үз көченә кертгән көннән үз көчен югалткан дип таныла.